

YICH NELL DAN' BZOJ POSTL SAN PABLON' KE BE'NN KA' LLA'A CORINTO

Pablon' llwape' lliox be'nn ka' nxenra'll Jesucriston' lla'a yellen' nzi'i Corinto

1 ¹ Nada' Pablo llzoja' yich ni. Dios na' byazra'lle' breje' nada' nench na' naka' postl ke Jesucristo na'. Nada' na' ren be'nn bi'chllon' nzi'i Sóstenes llwaptó' re' lliox. ² Yich ni llzoja'n ke re' lldop lllayre llonlira'llre Diosen' yellen' nzi'i Corinto dan' llonlira'llre Xanllo Jesucristo na', ba brej Diosen' re' nakre rallne'e, kan' bene' breje' yeolol be'nn llalwill Xanllo Jesucriston', nak ake' Le'e txhen do gateze, le Lekze'n nak Xan ake' na' Xan lli'o. ³ Llnnaba' rao Xallo Diosen', na' rao Xanllo Jesucriston' gakrén akchgue' re', na' wzoa ake' yichjra'llda'ore so kwezre nbaraz.

Diosen' llakrene' lli'o llonlira'll-llo Criston'

⁴ Lloe'teze lloa'a yel llioxken ke Diosen' ke re', kan' llakrene' re' dan' llonlira'llre Xanllo Jesucristo na'. ⁵ Na' dan' nxenra'llre' na', llakrene' re' kwis nench chejnie're yeolol dan' ba bzejnie' Diosen' re', na' nench lloe're di'll ke'e na'. ⁶ Na' ka nak nna', ba bxhi're xti'll Criston', le naksen da li. ⁷ Ke len na' Spíritu ke Diosen' llonen nench llak llonre yeolol dan' llaya'l gonren', chak nna bezllo yed Xanllo Jesucriston' da yobre. ⁸ Dios na' gakrene' re' sotezre gonre kan' lle'nre' na', nench notno gak wxoa ko'llre do'l katen' yed Xanllo Jesucriston'. ⁹ Zokze Diosen' llone' kan' bne'e gone' na', Lekze'n breje' re' nench nakre xhi'nne' Jesucriston' txhen, be'nnen' nak Xanllo na'.

Bi llak ake' toze ren lwellj ake'

¹⁰ Be'nn bi'che, re' llonlira'llre Jesucriston', lla'tyoera' re', legón lwelljre txhen, bill gacre chop chonn kwenre cha' bi xhbab llonre, na' cha' bi da nere. ¹¹ Ka'n llepa' re' be'nn bi'che, le be'nn ka' zjalla'a rill be'nnen' nzi'i Cloé na', ba goll ake' nada' wa llakdilre. ¹² Nia' llakdilre, le balre nere: “Neto' llonto' txhen dan' llroe' llsede Pablon'.” Na' ye balre nere: “Llonto' txhen dan' llroe' llsede Apolosen'.” Na' ye balre nere: “Llonto' txhen dan' llroe' llsede Pedron'.” Na' ye balre nere: “Llonto' txhen dan' llroe' llsede Criston'.” ¹³ ¿Llákere cha' ka' nla' Criston'? ¿Llákere cha' nada' Pablon' gota' le' yay cruzen' ni ke re'? ¿Llákere cha' ren ra'a nada' Pablon' blloare nisen'? ¹⁴ Lloa'a yel llioxken ke Dios, bi bchoa' nada' re' nis. Be'nnen' nzi'i Crispo ren be'nnen' nzi'i Gayo na'zen' bchoa' nis. ¹⁵ Na'llen' nollno llra' be'nn nne bchoa ake' nis, le bi lle'nra' nne ake' nada' llchoa ake' nis. ¹⁶ Na' leska' nada' bchoa'

be'nnen' nzi'i Estéfanos nis ren be'nn ka' lla'a lo yo' rille' na'. Na' bi za'ra'lla' cha' zjazoll be'nn bchoa' nis. ¹⁷ Le bi bse'l Criston' nada' wchoa' be'nne nis, bse'le' nada' chixjwe'ra' Di'll Wen ke'e na'. Na' bi llayirja' no di'll da gake be'nne di'll si'n na' lloa'a, nench ke wxenra'll ake' nada', na' bill gon ake' xhbab ke dan' got Criston' le' yay cruzen', le len na' nsa'a yel wak ke Dios.

Criston' nape' yel wak ke Diosen' na' yel si'n ke'e

¹⁸ Be'nn ka' ba zjazé rao nez dan' ll-lleyi' leake', llak akre' bibi za'k di'll ke Xanllon' dan' gote' le' yay cruzen'. Zan lli'o yerallo rao da xhinnjen', nnézello di'll ke dan' gote' le' yay cruzen' nsa'n yel wak ke Dios. ¹⁹ Ni llak kan' nyoj dan' ne Diosen':

Wroe'ra' bibi za'k yel si'n ke be'nnach ka',

Na' wlli'ya' chla're dan' ne ake' llejnie' akre'n.

²⁰ ¿Bixha za'k dan' nneze be'nnen' llejnie' da xhen gore? ¿Bixha za'k dan' nneze be'nnen' ba bse'de'? Na' ¿bixha za'k di'll ke be'nn ka' lloe' di'll wallajllo ke da llak yellrio ni? Diosen' ba broe're' dan' nneze be'nnachen' bibi za'ken. ²¹ Diosen' nake' be'nn si'n, na' bene' nench yel si'n ke be'nnachen' bi llakrenen leake' gombia' ake' Le'e. Le Diosen' llazra'le' kon be'nn llejle' xti'lle' dan' lloe'to' na', yerá ake' rao da xhinnj ke ake', la'kze llake nollre be'nne bibi de gon di'llen' lloe'to' na'.

²² Na' be'nn Israel ka' llnab akre' re'e akre', kan' nak yel wak ke Diosen', na'll chejle' ake'. Na' be'nn ka' nne di'll griego, llayirj ake' billre di'll da llak akre' nakll di'll si'n. ²³ Zan neto' lloe'to' xti'll Criston' kan' gok kan' gote' le' yay cruz na'. Na' be'nn Israel ka' bi llazra'll ake' di'llen' lloe'to' na', bi llejle' ake'n. Na' be'nn ka' bi nak be'nn Israel, ne ake' llaktontjeto'n. ²⁴ Zan ka lli'o ba brej Diosen' nak rallne'e, la'kze cha' nakllo o cha' bi nakllo be'nn Israel, nnézkzello Cristo na'n llroe're' kan' nak yel wak ke Diosen', na' yel si'n ke'e na'. ²⁵ Be'nn ka' bi llonlira'll Diosen', llak akre' bi nak Diosen' be'nn si'n dan' be'e latj got Criston' le' yay cruzen', na' llak akre' llroe'n bibi yel wak nap Diosen'. Kere ka'n, xhbab ke Diosen' nakllen da si'nll kerke xhbab ke be'nnachen', na' dan' bene'n napllen yel wak kerke dan' nap be'nnachen'. ²⁶ Be'nn bi'che, lewayón ke xhbab, kan' brej Diosen' re' nakre rallne'e, bi nak zanre be'nn si'n ke be'nnach, na' kere zanren' nakre be'nn wnebia', na' kere zanren' nakre be'nn brao. ²⁷ Be'nn ka' lla'a rao yellrio ni, llon ake' xhbab ke nak lli'o ba brej Diosen', bi nakllo be'nn si'n. Ka' ba ben Diosen' nench na' wsie' zdo' be'nn ka' llon xhbab nak ake' be'nn si'n. Leska' be'nn ka' lla'a rao yellrio ni, llon ake' xhbab, lli'o ba brej Diosen' bi napllo yel llnebia'. Zan ka'n ba ben Diosen' nench na' wsie' zdo' be'nn ka' llon xhbab nap ake' yel llnebia'. ²⁸ Diosen' ba breje' lli'o, bi nakllo be'nn brao, be'nn bi llazra'll be'nnach, na' breje' lli'o nench wroe're' be'nnen' nak be'nn brao rao be'nnachen', bibi za'k ake' rao Le'e.

²⁹ Diosen' bene' ka' nench nono gak yeyoe'rao kwine' rawe' na'. ³⁰ Dios na' ba none' lli'o txhen Xanllo Jesucriston', na' dan' nak Criston' lli'o txhen na', napllo yel si'n ke Diosen', na' nakllo be'nn wen rao Diosen', na' nakllo yall rao Le'en, na' nakllo be'nn ba basrá Dios. ³¹ Ke len na' xti'll Dios dan' nyojen nen: “Bi llaya'l yeyoe'rao kwinnllo, Xanllo na'n llaya'l wayoe'raollo.”

Pablon' be'e xti'll Cristo be'nnen' got le' yay cruzen'

2 ¹ Be'nn bi'che, kan' badtixjwe'ra' re' xti'll Diosen', bi bia'a di'll nbaraz, na' di'll si'n ka da llroe' be'nn lla'a rao yellrio ni.

² Be'renkza' re' di'll ke Jesucriston', na' kan' bene' be'e latj bet ake' Le'e le' yay cruz na', ni ke lli'o, na' bi be'rena' re' billre di'lle. ³ Kan' bzorena' re' na', gokbe'ra' bi naka' be'nn war, na' bxhiza' lleba' cha' bi wzenayre kia'. ⁴ Na' kan' be'rena' re' di'llen', kere be'rena' re' di'll yel si'n ke be'nnachen' nench na' wpera' re'. Zan Spíritu ke Dios na'n gokrenen nada' ren yel wak ke'e na', benen nench byeje're. ⁵ Ka' bena' nench na' byeje're ke Diosen', kere dan' bènere yel si'n ke be'nnachen', zan dan' byeje're dan' bre're yel wak ke Dios na'.

Spíritu ke Diosen' llonnen yel llejnie'

⁶ Na' ren be'nn ka' ba yo'rao llzenay ke Diosen', lloe'llo di'll si'n ke Dios, bi naken ke yellrio ni, na' bi naken ke be'nn brao, na' be'nn wnebia' zjani't ganni, le sete te ke be'nn ka' kone yel si'n ke ake'n.

⁷ Dios na' ba bzejnie're' neto' yel si'n na', dan' nono byejnie' kana', dan' bwie' gak kan' za xe yellriote, le kana'ten' bwie' kan' gone' nench na' sollo nbaraz ke chnare. ⁸ Na' ni to be'nn wnebia' zjalla'a yellrio ni, bi byejnie' akre' yel si'n ke Diosen', le chenak byejnie' akre'n, bi bda'a ake' Xanllo Jesucriston' le' yay cruzen' chenake, be'nnen' nak be'nn lliarao xhen na'. ⁹ Na' kan' nyoj xti'll Diosen' nen:

Diosen' ba none' xhnid da nak nbaraz ke be'nn ka' nllie' Le'en.

Notno be'nn lla'a rao yellrio ni, ba bre'e akre', na' ba ben akre' ka da ki.

Na' notno nna gon xhbab katk da nbaraz nak aken.

¹⁰ Na' Diosen' bene' nench Spíritu ke'en broe'ren lli'o, le Spíritu na'n nombia' yeololte da de, na' rente da yo' lo yichjra'llda'o Dios.

¹¹ Kan' naken ke be'nnachen', notno nneze bi xhbab llon be'nne, ke kellon' nnézello bi xhbab llonllo. Kan' naksen ke Diosen', Spíritu ke'e na'zen' nnezen bi xhbab llone'. ¹² Na' Dios na' ba benne' lli'o Spíritu ke'e na', na' bi naken ka dan' yo' lo yichjra'llda'o kon to be'nn lla'a rao yellrio ni, nench na' nnézello ke da wen na' ba benn Diosen' lli'o.

¹³ Katen' lloe'rento' re' xti'll Criston', kere lloe'to' di'll ke yel llejnie' keto'n, di'll da bzejnie' Spíritu ke Dios na'n lloe'to', na' be'nn ba yo'

Spíritu ke Diosen' lo ra'llda'we', llzejnie' aketoe' yeololte da ka' llzejnie' Spíritun' neto'.

¹⁴ Na' be'nn bi yo' Spíritu ke Diosen' lo ra'llda'o ake', bi llejle' ake' ke di'll dan' llonn Spíritu ke Diosen' neto' lloe'ré'n aktoe', llak akre' bibi za'k dan'. Na' bi llejnie' akre' le bi yo' ake' Spíritu ke Diosen' gakrenen leake' chejnie' akre'n. ¹⁵ Na' be'nnen' yo' Spíritu ke Diosen' lo ra'llda'we' na', llakbe're' biteze cha' naken da za'ke, na' notno bi llak nne ke'e.

¹⁶ Xti'll Diosen' nyojen nen: “¿Noxha llra' llejnie' kan' nak xhbab ke Diosen' nench wzejnie're' Diosen'?” Zan Diosen' ba benne' lli'o Spíritu ke'en, na' chejnie'llo xhbab ke Criston'.

Gakllo txhen ren nollre be'nn llon xchin Dios

3 ¹ Be'nn bi'che, bi gok we'rena' re' xti'll Diosen' kan' lloe'rena'n be'nn ka' llzenay ke Spíritu ke Diosen', na' be'rena' re' di'll ka lloe'rena' kon to be'nn dá rao yellrio ni di'lle. Ke len na' be'rena' re' di'll, ka llona' lloe'rena' di'll no bida'o. ² Kan' bzorao be'rena' re' xti'll Diosen' bllinte nna' lla, bi nna chejnie're da ka' lle'ne Diosen' chejnie're. Nakre ka to bida'o nna lla'll, na' bi nna gak gaore da nak war.

³ Llzenayre da llarjla'llzre. Na' llwie llwelljre dilre, na' llchachre, nakbie'tekze llzenayre ke xhbab kezren', kan' llon be'nn ka' bi nxenra'll Cristo na'. ⁴ Nia' llonre ka be'nn llzenay da llarjla'llzre, le balre nere: “Dan' llroe' llse de Pablo na', nakto' txhen”, na' ye balre nere: “Dan' llroe' llse de Apolos na', nakto' txhen.”

⁵ ¿Noxha naka' nada' Pablo? Na' ¿noxha nak Apolos na'? Kon nakzto' be'nn wen xchin Diosen'. Na' gokrento' re' nench byeje're ke Xanllo na', kan' be'rento' re' xti'lle'n. Le Le'en breje' toto neto' gonto' dan' zera'lle' na'. ⁶ Nada' naka' ka to be'nn goz, dan' be'rena' re' xti'll Dios da nelle. Apolos na' nake' ka be'nn llyire dan' goza'n, le le'en broe' bsdllre' re' ye ra'te. Na' toze Dios na'n llone' nench ll-lli'o dan' gozto' na'. ⁷ Bibi za'ktek be'nnen' llaz na', ni be'nnen' llyir len na'. Dios na'kzen' za'kll dan' llone' nench ll-lli'o dan' llaz ake' na'. ⁸ Be'nnen' llon ka be'nn llaz, na' be'nnen' llon ka be'nn llyir, llon ake' xchin Diosen' txhen. Na' Diosen' wayoe' totoe' kon kan' ben ake' xchine' na'. ⁹ Neto' nakto' Diosen' txhen, na' llzejnie'to' re' xti'lle'n, na' re' nakre ka yellrio gan' llonto' llin na'.

Na' re' lldop ll-llyayre llonlira'llre Criston', leska' nakre ka to yo' da llon Dios. ¹⁰ Na' nnello nada' naka' be'nn wen yo' na', le nada'n bxia' ranen', le Dios na'n gokrén nada' bxia' xchine'n gan' zore na'. Na' nna' zjani't be'nn yobre llzejnie' akre' re', na' nnello leake'n llbek ze'e na'. Na' noteze be'nn llake llon ake' xchin Diosen', llaya'l gon akya'nne' xhbab cha' nao ake' llon ake' kan' lle'ne Dios na'. ¹¹ Na' nollre no gak kwek ye to ran yo'n roraze dan' ba brek Diosen', len na' nnello Jesucristo na'n, Le'en nak ka ran yo' na'. ¹² Llin da llonllo ke Criston',

llonen ka ke to be'nn ll-lep to ze'e rao ran yo'. Wak gone'n de ya cha'o dan' nzi'i oro, o de ya cha'o dan' nzi'i plat, o de yej cha'o, o de yay, o de yixh, o de dod. ¹³ Na' llan' yed Cristo na'n wroe'n bi da ben totollo, cha' benllo da za'ke o cha' bi za'ken. Na' cha' benllo da bi za'ke, Dios na' yenitrawe'n kone yi' ke'e na', na' wroe'n akren' ben totollo. ¹⁴ Na' cha' benllo da wen, len na' bi nniten rao Diosen', na' Le'en wayonne' kello kon ka dan' benllo na'. ¹⁵ Na' cha' dan' benllo na', bi naken da wen, cheyen, na' wnitllo dan' benllo na', la'kze warallo, na' gonllo ka to be'nn llalloj lo yi'.

¹⁶ ¿Bi nnézere lli'o nakllo ka to yoda'o ke Dios, na' Spíritu ke Diosen' zorenen lli'o txhen lo yichjra'llda'ollo? ¹⁷ Na' cha' no wleyi' yoda'o ke Diosen', Dios na'kzen' wleyi' le'e, le yoda'o ke Diosen' nak la'yen', na' re' nakre ka yoda'o ke'e.

¹⁸ Bi siye'e kwinre gákere nakre be'nn si'n rao yellrio ni, yel si'n ke yellrion' bi gakrenen re' rao Dios. Llaya'l gonre ka be'nn bi llejnie', nench na' gonn Diosen' re' yel si'n ke'e na'. ¹⁹ Be'nn ka' bi llonlira'll Diosen', bibi za'k yel si'n ke ake'n rao Dios. Le nyoj xti'll Diosen' nen: “Be'nn ka' llake nak ake' be'nn si'n, Dios na' gonchixre' dan' ne ake' llejnie' akre' na'.” ²⁰ Na' ye to gan' nyojen nen: “Xanllo na'n nnezre' bibi za'k dan' llon be'nn si'n ka' xhbab.” ²¹ Ke len na' bi llaya'l gonre xhen da llroe' llsede be'nnach, le yeolol bi da yo' rao na'ren', yo'n nench gakrenen re'. ²² Nada' ren Apolos, na' ren Cefas na', yo'to' rao na're nench llakrento' re'. Na' yellrio ni, na' yel nban na', na' yel got, na' da llak nna', na' da za za'a, yeolol da ka'n yo' rao na're. ²³ Na' re' nakre rallna'a Cristo, na' Cristo na' nake' rallna'a Dios.

Dan' nak rallna'a postl ka' gon ake'

4 ¹ Llaya'l gakbe're neto'n ba be'rento' re' xti'll Diosen', nakto' be'nn wen xchin Cristo. Le'en ba bkwa'nne' rallna'to' wzejnie'to' be'nne da nono bnneze kana'. ² Na' llaya'l be'nn ka' llon xchine' gak ake' be'nn li, dan' bkwa'nne' rao na'a ake' gon ake'n. ³ Na' ka nak nada' bibi de da wlliyi'llre nada'; ni koxchis ke yellrio ni, bibi de da wlliyi'll ake' nada', na' ni nada' kwina' bibi de wlliyi'll kwina'. ⁴ Le lo ra'llda'wa' na', nnezra' bibi do'l kia' de, na' kere kone len na' nia' bibi do'l kia' de. Xanllo Jesucristo na'n nne cha' llona' kan' llaya'l gona' na' o cha' bi llona'n. ⁵ Ke len na' bi llaya'l kwiaraore wlliyi'llre no be'nne. Le katen' yed Criston', kana'n nnézello da nono nneze nna', kana'n gakbe'llo kan' nak da yo' lo ra'llda'o be'nnach. Kana'n wroe' Diosen' noxhan' llon da wen na'.

⁶ Be'nn bi'che, ba be'rena' re' di'll ke Apolos na', na' xti'lla' nada', kan' bzejnie'ra' re', nench na' sore gonre ka nne xti'll Dios na', le nllie'to' re', nench na' bi gacre be'nn ya'ra'lle, na' soraore gonre kaze llwelljre. ⁷ ¿Bixchen llákzere llonllre ye ra't ka nollre be'nne? ¿Bixha

napre da bi nna gonn Diosen' re'? Rencha' Dios na'n ba benne' yeolol dan' llak llonren', ke len na' bi llaya'l gacre be'nn ya'ra'lle. ⁸ Llákjere billbi yálljere, llákjere ba nakre be'nn za'k kwis rao Diosen', na' wak nnebia'tezre be'nne, na' llákere bill yálljere neto'. Yewejetto' chenak ba nakre ka to be'nn wnebia' kan' llákere na', na' rente neto' soto' nnebia'rento' re' txhen chenake. ⁹ Neto' nakto' postl, llakra' Diosen' ba bene' neto' ka to be'nn le zerawe bibi za'ke, ka be'nn ba nlloy ke ake' gat ake'. Na' be'nnachen' lla'a yellrio ni, ren angl lla'a yebá, llwia ake' kan' llak keto'n. ¹⁰ Na' dan' llonto' xchin Criston', be'nn zan llre'e akre' neto' ka be'nn bi llejnie'. Na' re', llre'e akre' re' ka be'nn llejnie' dan' ba llonlira'llre Cristo na', na' neto' llak akre' bibi zoeto' gonto'. Na' llak akre' re'n wak gonre yeololte. Llon ake' re' xhen, na' neto' llwie akre' neto' kwis. ¹¹ Llinte nna' lldeto' win, llbil lldonto', bi de xhara'nto', llakdilrén be'nne neto', na' bi zo rillto'. ¹² Le lljasa'keto', le kone nia'na'to'n llonto' llin. Kate lla'dyi' no be'nne neto', yezi'llre llnnabto' rao Dios so ake' wen, na' kat llsa'kzi' ake' neto', llaora'llzto' bibi llon aketoe'. ¹³ Kat llasnechach ake' keto', llalwillto' Diosen' gak wen ke ake'. Na' nna' nna lla'kze be'nn llon ake' neto' ka to no beb da'o, na' ka to da zban da ba bllo'nnra'll be'nne.

¹⁴ Kere llzoja' da ni nench yeye'ren', llzoja'n nench wzejnie'ra' re', le nakre ka xhi'nna' nllie'ra'. ¹⁵ Na' la'kze be'nn zan gakra'll wroe' wsed akre' re' ke Criston', bi cha'a zane' gak ake' ka xare. Zan nada' ka xaren' naka', le nada'n blliarawa' be'rena' re' Di'll Wen ke Xanllo Jesucriston'. ¹⁶ Ke len na' lla'tyoera' re' nench nnaore gonre ka dan' llsedra' re'n.

¹⁷ Ke len na' llse'la' Timoteon' gan' zore na'. Ba none' ka xhi'nna', le nake' be'nn li nxenra'lle' Xanllo Jesucriston'. Na' llse'le' nench lljasa'ra'lle' re' kan' zo beza' dan' naka' Criston' txhen, na' kan' llzejnie'ra' be'nn gateze, rente ga lldop ll-llay be'nn llonlira'll Cristo na'. ¹⁸ Na' balre ba llakre be'nn ya'ra'll, llákere cha' bill yeda' gan' zore na'n. ¹⁹ Zan le yedtia' cha' Dios na' gonnchgue' latje. Na' kat yeda' na', kana' yedwia' be'nn ya'ra'll ka', cha' zorén yel wak ke Diosen' leake' o cha' kon ke ne akze'n. ²⁰ Le kate Diosen' nnebie' yichjra'llda'o be'nne, yel wak ke'e na'n wroe', kere xti'll ake' na'zen' wroe' cha' llnebie' yichjra'llda'o ake'n. ²¹ ¿Akxhan' lle'nere gona'? ¿Yedtina' re' xhis, cha' yedyakrena' re' le nllie'ra' re'n?

To be'nne bazorene' xhna'zie', ka to xho're'

5 ¹ Llasné ake' radjre na' ren to be'nn llwelljre, na' ba zorene' xhna'zie'. Len naken to yel zdo' xhen, ni be'nn ka' bi nxenra'll Dios, bi ll-llin ake' gon ake' ka'. ² Na' llákere wen kwisen' nonre rao Diosen'. Llaya'l gákere, na' llaya'l yebejre be'nnen' non ka' radjre na'. ³ La'kze bi zerena' re' txhen, ren spíritu na' zokzlllo txhen, na' ba bchoybia' kan' llaya'l gonre ke be'nnen' non da xhinnjen'. ⁴ Na' kat ndop

llayre lloe'raore Xanllo Jesucriston', legón xhbab nakslló txhen na', na' zokze Xanllo Jesucriston' llakrene' re' kone yel wak ke'e na'. ⁵ Na' lekwe' be'nnen' ka'le, legone' rallna'a daxi'o nench kweyi' da xhinnj ka' lla'a lo yichjra'llda'we'n. Ka'n gonre' nench na' cha' yella'a lo yichjra'llda'we'n, na' bi kweyie' ke chnare katen' llin lla yed Xanllo Jesucriston'.

⁶ Bi gáksere cha' llonre wen kan' llonre na'. ¿Bi llakbe're ll-lli'o da xhinnjen' katen' lloe'llo latje, ka'n ne to di'll dan' llasné ake': "Ra'tze kwa binnen' llonen nench ll-lli'o yezjen' llaken da xhen"? ⁷ Be'nn Israel ka' bi llao ake' yet xtir da nchixe kwa binn kat lla'l lnni Paskwn'. Bi lloe' ake' latje yega'nn ni ra't kwa binnen' rill ake'n rao lnnin'. Ka'kzen' ke lli'o llonlira'll Criston', bi we'llo latje cho' da xhinnjen' lo ra'llda'ollon'. Llaya'l kwejllo dan' yichjllo nench gakklo ka be'nn ba balla'a, le Criston' nake' ka to xhi'r da'o ban' bet ake' rao lnni Paskw na'. ⁸ Ke len na' llaya'l kwe' yichjllo yeolol da xhinnj kello nench gakklo ka to be'nn wen, sollo do yichj do ra'll-llo, na' gonllo da zej lixheje. Kan' gonllo na', zeje di'll lnni dan' ne Paskwn' zollo.

⁹ Kana' bzoja' to yich keré, nia' bi gonre txhen be'nn ka' llasdá ke yel re'e ke ake'. ¹⁰ Ker llepa' re' wabi'ytezkze chras radj be'nn ka' lla'a rao yellrio ni, be'nn ka' llon da xhinnj ren no'r ake, be'nn wzera'lle bi da de ke be'ne, be'nn wan o cha' be'nn ka' lloe'rao lwa'a lsa'ke na', le chenak naken ka', llonen bien wallojtekzlo rao yellrion' chenake. ¹¹ Zan dan' nia' llaya'l gonllon', bi gonrenllo txhen be'nnen' ne nxenra'll Criston', cha' nzoe' xtoe', na' cha' llone' billre da nak zdo' ren kwerp ke'e, na' cha' zera'lle' da de ke be'ne, na' cha' nxenra'lle' lwa'a ka', na' cha' de'e lloe' xti'll be'ne, na' cha' nake' be'nn wazó na' be'nn wan. Ni ke llaya'lze gaorenllo be'nnen' txhen be'nnen' llon ka'. ¹² Bi naken rallna'llo wchoybia'llo ke be'nn ka' bi nxenra'll Criston' cha' llon ake' da wen o cha' llon ake' da xhinnj, zan lli'o lldop nxenra'll-llo Criston' llaya'lke wchoybia'llo ke be'nn lwelljllo cha' nao akteze' llon ake' da xhinnj. ¹³ Dios na' wchoybia' ke be'nn ka' bi nxenra'll Criston', na' re', leyebej be'nnen' bnía' llon da xhinnjen' radjre na'.

**Bi llaya'l gakkdílren lwellj lli'o ba nxenra'll Criston'
rao koxchis be'nn ka' bi nxenra'll Dios**

6 ¹ Llabanra' keré kan' llonren' dan' llao xhia ke lwelljre, na' llejre lljawiare be'nn ka' bi nxenra'll Dios nench gon ake' yel koxchis kerén'. Re' ba brej Diosen' nak rallne'e, llaya'l nnabe lwelljre, nench leake' gon yel koxchis kerén'. ² ¿Bi nnézere llin lla kate lli'o nak rallna'a Diosen', gonllo yel koxchis ke yezikre be'nn lla'a yellrio ni? Na' cha' ba llonllo yel koxchis ke ake'n, na' wakse gonllo yel koxchis ke bi da da'o bibi za'kteke. ³ ¿Bi nnézere wllin lla kat gonllo yel koxchis ke angl ka'? ¿Na' bi za'kchkello gonllo yel koxchis ke be'nn lwelljllo ka' lla'a yellrio

ni? ⁴ Na' kat de da gaore xhia ke lwelljre, bi chejre rao be'nn ka' bi llonlira'll Criston' gon ake' yel koxchis kerén', le be'nn ka' bibi latj ke ake' de radj be'nn ka' ba nxenra'll Criston'. ⁵ Nia' ka' nench waye're dan' llonre na', nench bill gonre ka'. ¿Ni tore bi llejnie're gonre yel koxchis ke lwelljre kat bi da llak keré? ⁶ ¿Ke len na' lljataore xhia ke lwelljre rao koxchis, be'nn ka' bi nak txhen Cristo?

⁷ Dan' llakyollrén lwelljre na'zen', llroe'n kreren' ba llonre. Wzollre nbaraz chenak llkwasre ka'le cha' bi llone be'nn lwelljre re'. Wenre gaora'llre, na' we're latj wka'a ake' bi da de keré. ⁸ Na' re' llka're bi da de ke lwelljre, na' da zan da llone lwelljre. ⁹ ¿Bi nnézkzere be'nn ka' nak be'nn wen da xhinnj rao Diosen', bi yellín ake' gan' llia Diosen'? Bi we're latje no siye'e re', le zjani't be'nn zorén lwellj ake', na' bi nchayna'a ake'. Ni't be'nn llon ake' xhen lwa'a lsa'k ka', na' be'nn lljatil xho'r xhyio be'nn yobre, na' be'nn bxhej ak. ¹⁰ Na' zjani't be'nn llban, na' be'nn zera'll bi de ke be'nne, be'nn wazó, na' be'nn nnechach ke be'nne, be'nn ziye'e be'nn, nench kwane' da de ke'e. Ni to be'nn ki bi yellín ake' yebá gan' llia Diosen' llnebie'. ¹¹ Balre ba benkzre ka da ki, zan nna' dan' ba nxenra'llre Xanllo Jesús na', ba bayib Spíritu ke Diosen' re', na' ba bayallre, na' ba bayonen re' rallna'a Dios nench nakre be'nn wen rawe'n.

Kwerp kello rallna'a Dios naken

¹² Ne ake': "Wakse gonllo kon biteze da lle'nello gonllo." Zan kere yeolol dan' yo' rao na'llo gonllo na'n nak wen. La'kze cha' de latj gonllo biteze, bi we'llo latje nnebia'n lli'o. ¹³ Na' leska' ne ake': "Lo le'llon' naken ke yel wao na', le yel wao dan' llaollon' llinten lo le'llo." Na' llepa' re', lo le'llon' ren yel wao na', llopten llin lla te ke aken. Na' kwerp kellon' bi naken da tarenllo no xtollo, na' gonllo billre da xhinnj, zan naken da gonrenllo da wen rao Xanllo Jesucristo na'. Na' Xanllo Jesucristo na'kzen' llakrene' gak wen ke kwerp kello na'. ¹⁴ Diosen' basbane' Xanllo Jesucriston' radj be'nn wat ka', na' lekze wllin lla yesbane' lli'o kone yel wak ke'e na'.

¹⁵ ¿Bi nnézkzere txhen na' nakllo Criston', na' kwerp kello na' naksen ke'e? Na' bi llaya'l gonllo kwerp kellon' dan' nak ke Criston', rao na'a no no'r re'e ak. ¹⁶ ¿Bixha bi nnézeren' cha' re' zjatilre to no'r re'e, kwerp keré na' llaken toze ren kwerp ke'e na'? Le ka'n nyoj xti'll Diosen' nen: "Be'nn ka' llopte' gak ake' toze kwerp." ¹⁷ Zan cha' lli'o gakklo toze kone Xanllo Jesucristo na', spíritu kello na' gaken toze kone Spíritu ke'e na'.

¹⁸ Ke len na' bi llaya'l gonllo ka da xhinnj ka' llon be'nn byio, na' no'r bi nchayna'rén lwellje. Le billre da xhinnj bi wleyi'teken kwerp ke'en, zan be'nnen' llzoa no xto, wleyi'te kwerp ke'en cha' ka' llone'. ¹⁹ ¿Bi nnézkzere Spíritu ke Dios na'n zo lo yichjra'llda'o totollo ka zo to be'nn rille'? Le Dios na'n ba bse'le' Spíritu ke'en, zon lo ra'llda'o lli'o nxenra'll

Cristo na', ke len na' bi gak gonllo kon bi da nen kello, le kere lli'o llnebia' kwinllo. ²⁰ Da za'k xhen na' bdixhj Diosen' ka nak bse'le' Xhi'nne'n badsre'e lli'o. Ke len na' llaya'l gapllo Diosen' bara'nne lo yichjra'llda'ollo ren kwerp kello na'.

Pablon' lloe' di'll ke yel wachayna'a

7 ¹ Ni wallia' kerén' dan' llnnabre le' yich dan' bzojre nada'n, ni nia' re' cha' to be'nn byio bi lle'nre' sie' no're, da wenkzen' llone' chet ka'. ² Zan dan' zjalla'a be'nn darén ake' no're bi nak no'r ke ake', na' llon ake' billre da nak yel zdo', ke len na' wenre wchayna'a ake', toto be'nn byio so xho're', na' toto no're so xhyiwe'. ³ Na' be'nn nak xhyio no'ren' llaya'l wzoe' di'll nonrene' xho're'n, leska' no'ren' llaya'l wzoe' di'll nonrene' xhyiwe'n. ⁴ Le no'r na' bi gak nne'e to wraze'n llnebie' kwerp ke'en, le renkze xhyiwe' na' llnebie' len. Na' leska' xhyiwe'n bi gak nne'e to wraze'n llnebie' kwerp ke'en, renkze no'r ke'e na', llnebia'rene' rao kwerp ke xhyiwe'n. ⁵ Kan' naken ke re' nchayna're, bi willone lwelljre, zan cha' naken xti'll lloptere, wakse wsanre to chi'i cha' lle'nere yelwillre Diosen'. Te na' yezorén lwelljre da yobre, nench ke cha' bi zoere dan' la'a ke kerén', wko'yele daxi'on re' gonre da xhinnj.

⁶ Yeolol da ki ba bnia' kan' llona' xhbab dan' lle'nra' gakrena' re', na' kere nnello Dios na'n nllie' bia'a gonre kan' ba bnia' na'. ⁷ Llawera' cha' yeololre so kan' zoa' nada'. Zan nnezra' nlla'a nlla'a yel waken' ba benn Diosen' totollo cha' bi da gonllo.

⁸ Na' re' bi byio bi nna wchayna'a nna zo tozre, llakra' wenkzen' bi wchayna're, leska' re' no're ba got xhyiore, wenre chet ka' bi wachayna're, na' sore kan' zoa' nada'. ⁹ Zan chet ka' bi gak sore tozre, wenre wchayna're chet ka', nench ke soteze so da xhinnjen' nnebia'n re'.

¹⁰ Na' re' no're nchayna're, llepa' re' bi yera're be'nn kerén'. Na' kere da nia' nadza'n, Xanllo na'n nllia bia'a kan' llaya'l gonllon'. ¹¹ Na' cha' to no're yera'rene' be'nn ke'en, llaya'l so toze', bi yezie' be'nn yobre o cha' wazi'xhene' ke xhyiwe'n, na' wayeje' lljazorene' le'e. Na' leska' re' be'nn byio re' nchayna'a, bi yera' ren no'r kerén'. ¹² Na' nia' re' ren yezikre be'nne, ka nak xhbab llona', la'kze cha' Xanllon' bibi bne'e ke da ki. Cha' to be'nne nxenra'lle Xanllo zorene' to no're bi nxenra'lle Criston', na' llazra'lle' sorene' le'e, bi llaya'l yera'rene' le'e. ¹³ Na' cha' no're zorene' to be'nn byio bi nxenra'll Cristo, na' llazra'lle' sorene' le'e, bi llaya'l yera'rene' le'e. ¹⁴ Bi naken xhia rao Dios sorenre be'nn byio bi nxenra'lle o no'r bi nxenra'll Criston', le Dios na' kwe' yichjkze' lloptere dan' nxenra'll tore Le'e. Le chenak bi naken ka', xhi'nnre ka' nak akbe' ka xhi'nn be'nn bi nxenra'll Dios, zan bi naken ka', le renkze leakbe'n kwe' yichj Diosen'. ¹⁵ Zan cha' be'nn keré o no'r keré bi nxenra'll Criston' lle'nre' wara'rene' re', ni ke dan' nxenra'llre Xanllo na', lewe'e

latj le Diosen' bayaxhe' lli'o nench sollo nbaraz. ¹⁶ Ka'n llaya'l gonllo. Le çakxha llak nnezro' rwe' no're, cha' Diosen' wasre'e xhyi'on? Na' çakxha llak nnezro' rwe', be'nn byio, cha' Diosen' wasre'e no'r ko'on?

¹⁷ Totollo llaya'l sollo gonllo dan' non Xanllo Diosen' rallna'llo gonllo kan' breje' lli'o nakllo rallne'e. Ka'n llepa' be'nne gon ake' gateze lldop ll-llay ake' llonlira'll ake' Criston'. ¹⁸ Cha' ba zore sen dan' nzi'i circuncisión kan' brej Diosen' re' nakre rallne'e, bi gonre nench yenit sen na'. Na' cha' bi nna sore sen na' kan' brej Diosen' re', bi nnabre wzoa ake' re' sen na'. ¹⁹ Bitbi gonen rao Dios, cha' nsa'llo sen ke circuncisión na', o cha' bi nsa'llon. Da naken lliarao, llaya'l gonllo dan' ba nllia Diosen' bia'a gonllo. ²⁰ Ka'tezen' nakllo kan' brej Diosen' lli'o nakllo rallne'e, ka'tezen' gakklo so kwezllo. ²¹ Cha' nda'ore nench nakre be'nn wen llin ke be'nne, bitbi gákere kan' nak kerén'. Zan cha' de latj chixhje, na' yellojre rao na'a xanren', lechixhjen nench yellojre.

²² La'kze cha' gokre be'nn wen xchin be'nne, ka to be'nn nda'o kan' brej Criston' re', nna' ba zere rao Xanllon' ka to be'nn bill nda'o. Na' lli'o bi gokllo wen llin ke be'nne ka to be'nn nda'o, Cristo na'n ba nak Xanllo nna', na' nnello wen llin ke Le'en nakllo. ²³ Da xhen be'e Diosen' kan' bse'le' Xhi'ne' ti'chen' nench bake'e lli'o rao na'a da xhinnjen'. Ke len na' bi llaya'l we'llo latj no be'nn yobre gonre' lli'o ka to be'nn wen llin, be'nn na'we'. ²⁴ Ka'n naken be'nn bi'che, da yobre nia' re', ka'tezen' nakllo brej Diosen' lli'o nakllo rallne'e, ka'tezen' so kwezllo.

²⁵ Na' kan' llaya'l gon no'r ka' bi nna wchayna'a; Xanllo Criston' bibi bllie' bia'a kan' gak ke ake'n, zan nada' nnia' kan' llakra' gon ake' na'. Le ba baya'chra'll Xanllon' nada', ke len na' za'ksen wzenayre di'llen' lloe'rena' re'. ²⁶ Le ba za'a da yellayraollo nna', ke len na' llakra' wenll so kwezllo kan' ba zokzlllo nna'. ²⁷ Re' nchayna'a, bi yera'ren xho'r-re, na' re' bi nna wchayna'a bi we'la'lltekre wchayna're. ²⁸ Bi naken da xhinnj cha' wchayna're, leska' bi naken da xhinnj cha' wchayna'a to no'r we'o. Zan be'nn ka' wchayna'n da zan da zed so ake' yellrio, len na' lle'nra' bi gak keré ka'.

²⁹ Be'nn bi'che, lle'nra' yepa' re' da ki: Ye chollze de latj gonllo dan' nwia Diosen' gonllo. Ke len na' re' zo xho'r-re llaya'l sore gonre xchin Diosen', ka be'nn nono xho're' zo. ³⁰ Na' re' zo ya'che, llaya'l sore gonre xchin Diosen' ka be'nn bi zo ya'ch. Na' cha' zore nbaraz, llaya'l sore gonre xchin Diosen' ka be'nn bi zo nbaraz. Na' cha' bi da si're, llaya'l sore gonre ka be'nn bibi bxhi'i. ³¹ Na' cha' bi da de llonrenre llin yellrio ni, bi kwe' yichje len, le da te ke yeolol da de yellrio ni.

³² Na' lle'nra' bi kwe' yichje da ka' llak yellrio ni. Be'nne nono no'r zorene', na' nlatje' llbek yichje' llone' xchin Xanllo Diosen', na' zoe' llone' da llayazra'll Xanllon'. ³³ Zan be'nnen' nchayna'a, lli' yichj be'nnen' da llak rao yellrio ni, le llone' xhbab akre wayazra'll xho're' na'. ³⁴ Leska' bi llonen rebe ka nak ke no'ren' nchayna'n, na' ke no'r da'o

bi nna wchayna'a. Le no'ren' bi nchayna'a nbek yichje' da nak ke Dios, na' zotekze' nench llone' xchin Diosen'. Zan ke nak no'ren' nchayna'a, lli' yichj be'nnen' da de rao yellrio nga, na' llone' da llayazra'll xhyiwe' na'.

³⁵ Da ni llepa' re' nench gakrena' re', kere nench ll-llona' wchayna'ren'. Llepa' re' ka' nench na' so kwezre nbaraz gonre xchin Diosen' do yichj do ra'llre.

³⁶ Cha' to be'nne llakre' llaya'l we'e latj wchayna'a xhi'nne' no'ren', dan' ba llde yel we'o kebe'n, na' ba lle'nebe' wchayna'be', naksen wen gone' kan' ba bene' xhbaben', na' we'e latj wchayna'a xhi'nne'n. ³⁷ Na' cha' zo be'nne llakre' wenre nono wchayna'rene', na' nnezre' wzoekzre' soe' toze', naksen wen kan' lle'nre' gone'n. ³⁸ Ka'n naken, be'nnen' lloe' xhi'nne'n llchayna'be' llonkze' wen, na' be'nnen' bi lloe' xhi'nne'n llonlle' wen.

³⁹ Na' noteze no'r nchayna'a, llaya'l sorene' be'nn ke'en, zan cha' ba got be'nn ke'en, wakse yezie' be'nn yobre, kon be'nn nxenra'll Xanllo Cristo na'. ⁴⁰ Na' nada' llakra' wzolle' nbaraz cha' yega'nne' bi wachayne'e. Na' llakra' xhbab kia'n naken rebze ren Spíritu ke Diosen'.

Yel wao dan' ll-llia ake' rao lwa'a ka'

8 ¹ Akre llaya'l gonllo ke yel wao ka' ll-llia ake' rao lwa'a ka'. Nnézello yeolol-llo llejnie'llo akren' llaya'l gonllo. Zan yel llejnie' kellon', kon llonen llonxhen kwinnllo. Zan katen' nllie' lwelljllon', llayirjla'll-llo akre gonllo nench gakrenllo lwelljllon'. ² Na' cha' llákello ba byejnie'llo kwasro doxhen kan' naken na', llaya'l yeyakbe'llo bi nna llinllo ka to llaya'l chejnie'llo. ³ Zan cha' nllie'llo Diosen', Diosen' nombie' lli'o.

⁴ Na' ka nak yel wao dan' ll-llia ake' rao lwa'a ka', nnézello lwa'a ka' bibi za'k aken rao yellrio ni, le toze Diosen' nak. ⁵ Da li zjani't da zan da llasné be'nnach nak dios ke ake', ka da de yebá, na' da de yellrio ni, na' llonlira'll ake'n ne ake' len na' nak dios ke ake'. ⁶ Zan ka nak lli'o nnézello toze Xallo Diosen', na' toze Xanllo Jesucriston' za'ken wxenra'll aklloe', le Leake'n bzo ake' lli'o rao yellrio ni, na' ben ake' yeololte da zjadé yellrio.

⁷ Kere yeolol be'nne llejnie' akre' da ki. Bal ake' yo'rao ake' llak akre' be'nn za'k lwa'a ka', na' kat llasa'o ake' yel wao, da ka' bllia ake' rao lwa'a ka', na' llak akre' da nak ke lwa'n llao ake'. Ke len na' lo yichjra'llda'o ake', bi zo ake' wen llakgan akre', le bi nna chejnie' akre' akren' naken na'. ⁸ Ka nak yel waon' bibi de gonen nench yewé Diosen' lli'o, na' ni ke ll-llonzen yewé Diosen' lli'o cha' gaollon o cha' bi gaollon. ⁹ Na' bal be'nne bi nna chejnie' akre', kere bi gon dan' rao Dios cha' bi da ye'j gaollo. Ni ke leake'n llaya'l wiallo kan' gonllon', nench na' bi yexj ake' rao da xhinnjen', ni ke dan' ye'j gaollo na'. ¹⁰ Re'

nnézere kwasro kan' naken na'. Na' cha' to be'nne bi nna chejnie're', re're' kan' llonre llaorenre da ka', na' gacre' wakse gone' kan' llonren'.
¹¹ Na' dan' nnello llejnie'llon', wakte wlleyi'llo to be'nn lwelljllo be'nn nna llakgane, la'kze cha' bzane kwinqriston' gote' ni ke le'e. ¹² Na' kat dan' llonllo na', llonen nench llzorao gatra'll lo yichjra'llda'o to be'nn za bxenra'lle, Cristo na'kzen' llonllo da xhinnj ke'e, cha' ka' llonllo. ¹³ Ke len na' nia', cha' dan' llawa' be'ren', llonen nench wlli'yen be'nn lwellja'n yexje' rao da xhinnj, kbatlle gawa'n nench ke yexje' rao da xhinnjen'.

Pablon' ne'e nake' dogarje postl

9 ¹ Nada' naka' postl na' wak nnaba' gónere nada' kan' llónere yezikre be'nn lloe'rén re'n xti'll Diosen'. Le nada' bre'ra' Xanllo Jesúsén', na' bena' xchine' gan' zoren', na' ke len na' llonlira'llre. ² Na' la'kze cha' bi llejle' yezikre be'nne naka' postl, re' ba llejle're naka' postl, le dan' llonlira'llre Xanllo na', llroe'n da likzen' Le'en bse'l nada'.

³ Ki llallia' xti'll be'nn ka' llasné, kere Diosen' bse'l nada' naka' postl ke'en: ⁴ Dekze latj kia' nnaba' da ye'j gawa'. ⁵ Na' wakte wchayna'rena' to no're nxenra'll Criston' chenake, nench yechie' gan' lljena' xchin Dios na', kan' non Pedron' nchayne'e, na' kan' non postl ka' yela', na' kan' non be'nn bi'ch Xanllo na'. ⁶ ¿Na' llákere nada' ren Bernabén' bi gak wsanto' gonto' llin kone nia'na'to', ka llon no be'nn yobre?

⁷ Gaga zo to be'nn waka'a ya cheje' rao wdile, na' chixhje' kwine' ke gaxt ke'e. Na' nono gaz yay uvas, na' bi gawe' uvas ka' kat kwian. Leska' gaga zo be'nne gape' xhi're, na' bi ye'jrize' ra't xhi'llba' katen' wsie'n na'. ⁸ Na' kere xhbab kia' nadza'n dan' nia' ka', lekze ka'kzen' ne ley dan' bzoj da Moisésén'. ⁹ Ki bzoje' le' leyen': "Bi wsejre lloa' bell kate llrejchekwba' trigon' nench lloj xhe." Na' kere bne Diosen' ka' dan' llakzedre' bell ka'. ¹⁰ Bne'e ka' nench llzejnie're' lli'o kan' llaya'l gonllo ren be'nn ka' llon xchin Diosen', ke len na' ne'e, be'nn llwa'nn bellen', na' be'nn lloncha'o trigon', llon ake' rez yezi'i ake' ra't weje dan' yerap ake' na'. ¹¹ Na' neto' nakto' ka to be'nn ba goz xti'll Diosen' radjre na'. ¿Bixha bi gak yezi'to' ra't ke to dan' ba benla'y Diosen' re'? ¹² Le cha' be'nn yobre ba be're leake' ra't ke to da benla'y Diosen' re', leska'kze neto' llaya'l gonnre neto' arke da ba benla'y Diosen' re'.

Zan bi nna wchie'to' re' na'. Na' ba bento' banez biteze da gok keto' nench na' bitbi bllon kan' be'rento' re' Di'll Wen ke Criston'. ¹³ Le nnézkzere be'nn ka' llon llin lo yoda'o ke Israelen', nbanrén ake' dan' lloe' be'nn Israel ka' ke yoda'on, le lljakwa'nn ake' ra't weje bayi'x ka', ban' llot ake' rao Diosen', na' llao be'nn ka' llon llin lo yoda'o na' leakba'. ¹⁴ Ka'kzen' nllia Xanllon' bia'a gonllo, be'nn llzenay xti'llen llaya'l we'e ake' bi da yallje be'nnen' lloe'rén leake' xti'll Jesucristo na'. ¹⁵ Zan nada' bi nna nnabra' re' gonnre da yalljra', na' kere llzoja' da ni

ke len na'. Wenjere gata' ker ka da nnabra' re' gonnre dan' yalljra', le nada' llawera' kwis bibi gan llona' dan' llyixjwe'ra' xti'll Criston'.

¹⁶ Bi nnia' okrán' llona' llyixjwe'ra' Di'll Wen ke Jesucriston', le naken da llaya'l gona'. iNya'chraz naken kia' cha' nada' bi chixjwe'ra'n! ¹⁷ Ke len na' cha' lloe'rena' re' xti'll Diosen', ni ke dan' gorjen lo yichjra'llda'wa', dekze raxhja' chenake; zan llona'n le Le'en ba broe'n rallna' chixjwe'ra'n re', na' zeje di'llen' ba llonza' ke da ba bro' Diosen' lo na' gona'n. ¹⁸ Na' cha' nnábere nada' bixha llkwa'nnen kia' dan' llyixjwe'ra' xti'll Diosen', na'll nnia' llkwa'nnen da llawera', le bitbi raxhja' zia' llyixjwe'ra' xti'lle'n, la'kze nakten da si'i raxhja' chenake.

¹⁹ La'kze bi naka' ka to be'nn wen llin ke be'nne, llxhexj yichja' llon kwina' ka to be'nn wen llin ke yeololte be'nne nench chan be'nn ak gonlira'll ake' Cristo na'. ²⁰ Na' kan' zoa' gan' lla'a be'nn Israel ka', benteza' kan' llon ake' na'. Na' bena' kan' ne ley dan' bzoj da Moisés na' (la'kze nnezra' bibi de llon leyen') nench na' wzenay ake' kat we'rén ake' xti'll Diosen'. ²¹ Na' kan' zoa' gan' zjalla'a be'nn ka' bi nombia' ley dan' bzoj da Moisésen', benteza' kan' llon ake' na', le lle'nra' wzenay be'nn ka' bi nombia' ley na'. Na' bi nnello bkwasá' ka'le kan' ne Diosen', le zoa' llona' kan' ne ley ke Cristo na'. ²² Na' kat zoa' gan' zjalla'a be'nn ka' bi nna chejle' doxhen kan' nak ke Criston', llona' kan' llon leake' na', nench na' wzenay ake' kia'. Ka'n llona' nench gak wzejnie' aklre'. Llon kwina' rebze ka yeolol be'nne nench gakerén ake', na' cha' bal ake' wxenra'll ake' Criston'. ²³ Llona' yeolol da ki nench wak we'rén ake' xti'll Criston' nench na' wak sorena' nbaraz ren yezikre be'nne llzenay xti'll Criston'.

²⁴ Ba nnézkzere kate llxhonnj txhonnj be'nne nench si'i ake' to da gon ake' gan, yeolole' za'do res, la'kze cha' toze'n gon gan, na' sie' da gone' gan na'. Ka'n gonre re' zore llonre xchin Diosen' do yichj do ra'llre, nench wzoe' re' nbaraz kat yellinre gan' llie' na'. ²⁵ Be'nn witj ka' llon ake' banez bi llon ake' ka lle'ne kwerp ke ake'n, nench llak ake' be'nn war, le lle'n akre' gon ake' gan katen' chitj ake'n, nench si'i ake' dan' gon ake' gan na', la'kze nak dan' si'i ake'n da te ke. Na' lli'o llzenay ke Diosen' si'llo to da wenll da bi te ke. ²⁶ Ke len na' bi gona' nada' ka to be'nn llxhonnje kon to llxhonnje', na' bi nnezre' ga yelline', o ka to be'nne dil kon ba dile', na' ni ke nnezre' gan' kwa'lle'. ²⁷ Bi llzenaya' ke da xhinnjen' kate nen gona' da xhinnj ren kwerp kia'n. Zan llona' kon ga zerao zoera' nench yeyazra'll Diosen', nench ke wnita' latjen' ba bena' gan ke nak ba bdixjwe'ra' xti'll Diosen'.

Bi llaya'l we'raollo lwa'a ka'

10 ¹ Be'nn bi'che, lle'nra' yeololre lljadinra'llre xozxta'ollo ka' blla'a ake' to xhan bej dan' bse'l Dios, na' yeolol ake' bla'y ake' radj nisda'on nzi'i Nisda'o Xhna. ² Na' yeolole' gok ake' txhen da

Moisésen' kan' bche'e leake' gan' bliiarao bejen' rao ake' na', kan' bde ake' lo nisdá'on, gok ke ake' ka be'nn blloa nis lo bejen', na' lo nisdá'on. ³ Na' yeolole' bdao ake' toze yel wao da be'e Diosen' leake'. ⁴ Na' yeolole' wej ake' toze nis da be'e Diosen' leake'. Na' nis dan' wej ake'n goren to le' yej, na' yejen' lle'nen nen Criston' goke' yejen' gan' gor nis na'. ⁵ La'kze gokrén Diosen' leake', zane' bi ben ake' kan' llazra'll Diosen', ke len na' wasa't ake' latj dachen'.

⁶ Na' yeolol kan' gok ke ake' ni, llzejnie'n lli'o bi llaya'l sera'll-llo gonllo da xhinnj kan' ben leake' na'. ⁷ Ke len na' re', bi gonlira'llre lwa'a lsa'k ka' kan' ben leake'. Le nyoj xti'll Diosen' nen: "Blle' ake' wej bdao ake', na' bzo ake' ben ake' lnni ke lwa'a ka'." ⁸ Na' leska' bi llaya'l sorenllo no'r be'nn bi nak no'r kello, na' be'nn byio bi nak be'nn kello, kan' ben leake'n kana'. Ke len na' toze lla wasa't chonnalloa mire' (23,000) yel wen da xhinnj ke ake' na'. ⁹ Bi llaya'l wko'yelello Xanllon' gone' da ba llwie' gone'. Le bale da xozxta'ollo ka', bi byejle' ake' kana' gokrén Diosen' leake' kan' bne'e na', na' bse'le' bel znia betba' leake'. ¹⁰ Leska' bi llaya'l tare nnere ke Diosen' kan' ben bale da xozxta'ollo ka' kana', na' bse'le' to angl ke'e be'nn bet leake'.

¹¹ Yeolol da ki gok ke ake'n, nyojen le' xti'll Diosen' nench na' llzejnie'n lli'o akren' llaya'l gonllo zollo nna', le ba zo rez yeyoll yellrion'. ¹² Ke len na' be'nn llakre zetipe' nxenra'lle' Jesucriston', llaya'l wiaya'nne' akren' gone' nench bi yexje' rao da xhinnjen'. ¹³ Re' bi nna tere rao da wallayraore ka da bi llzoe be'nnach. Le zokze Diosen' llakrene' lli'o, bi lloe' latj gak kello da bi soello. Na' llzejnie're' lli'o akre gonllo nench soello bi da ka' llak kellon'.

¹⁴ Ke len na' bi'cha' nllie'ra', bi gonlira'llre be'nn non ake' ka lwa'a lsa'k ka'. ¹⁵ Ba llejnie're, na' wak gonre xhbab ke da ki llzejnie'ra' re', nench na' chejnie're di'll za'ken lloe'rena' re'. ¹⁶ Na' kat llnnablllo rao Diosen' gonla'ye' dan' lle'jllon' kat lljadinra'll-llo kan' gok got Criston', dan' lle'jllo na' llroe'n nakllo txhen Criston', na' zi'llo banez dan' bene'n kan' brarj xchene'n, na' gote' le' yay cruzen'. Leska' katen' llxhoxhjlllo yet xtiren' na' llaollon, llroe'n nakllo txhen Criston', le zi'llo banez dan' bene'n kan' bzane' xpe're'n bxha'kzie' ni ke lli'o. ¹⁷ Na' toze yet xtir na' llxhoxhjlllo llaollo ra't wejen', yo'y lli'o nxenra'll Cristo na', nakslllo toze ren be'nn llwelljllon', le toze yet xtir na' llaollo txhen.

¹⁸ Lewiá kan' llon be'nn Israel ka', llot ake' bayi'x kat lloe'rao ake' Dios, na' noteze be'nne llao ake' xpe'rba'n, llak ake' txhen lloe'rao ake' Diosen'. ¹⁹ Na' kan' nia' ni, kere nia' lwa'a lsa'k ka'n za'k aken, na' ni kere yel wao ka' ll-llia be'nn ka' rao aken na'n za'kllen ka billre yel wao. ²⁰ Na' kan' llepa' re' ni, kat to be'nne ll-llie' yel wao rao lwa'n dan' llonlira'll ake' na', rao daxi'on ll-llie'n, kere rao Diosen', na' bi lle'nra' gonre txhen daxi'o ka'. ²¹ Le bi gak ye'j gaollo da lle'j llaollo katen' lljasa'ra'll-llo akre zejen dan' got Xanllo Criston', na' ye'j gaotello dan'

lloe'raorén ake' daxi'o na', le bi gak ye'j gaollo llopten. ²² Wcha'llo Diosen' cha' ka' gonllo. Le kere llonll lli'o kerke Dios na'n, na' soello bi da gonre' lli'o.

Yeololte bi da gonllo llaya'l gonxhenllo Diosen'

²³ Wakse gonllo biteze, zan kere yeolol dan' gonllo na'n naken da wen; la'kze cha' wakse gonllo biteze, kere yeolol dan' gonllo na'n gakrenen lli'o. ²⁴ Ni tollo bi llaya'l gonllo da wen kezllo, llaya'l wiakzlllo be'nn lwelljllo ka'.

²⁵ Wak gaore biteze be'r da llo't ake' lao ya'a, bi wnnabre cha' bllia ake'n rao lwa'a dan' llonlira'll ake' na', nench ke gákere cha' naken xhia keré gaoren. ²⁶ Le xti'll Dios dan' nyojen nen: “Yellrio ni, na' yeololte da de naksen ke Xanllo Dios.”

²⁷ Na' cha' to be'nne bi nxenra'll Cristo na', gaxhe' re' rille' lljataorenre', cha' ba zejre, na' gaore biteze da gonne' re', bi nnabre cha' naken da ba bllie' rao lwa'a ke'e, nench ke gákere cha' naken xhia keré gaoren. ²⁸ Zan cha' to be'nne ye'e re': “Da ba bllia' rao lwa'a da ni”, wenre bi gaoren nench ke gake be'nnen' bne ka', renkzren' llonlira'llre lwa'a ka', na' bi so wen lo yichjra'llda'we', le ke Xanllo na' nak doxhente yellrio, na' yeololte bi da de rawe na'. ²⁹ Zan dan' yo' lo yichjra'llda'o be'nnen' nia' ka', kere ke re'n nia' ka'. Na' ÷bixchen wlliyi'llriz be'nn yobre nada' kate llona' bi da nnezra' bi naken da xhinnj, la'kze le'en llakre'n da xhinnj? ³⁰ Rencha' lloe'tia' yel llioxken ke Dios kate bi da llawa', ÷bixchen zi'chi'll akze' nada' ke dan' llawa' na'? ³¹ Kin' naken, cha' lle'j llaollo, na' biteze da llonllo, llaya'l gonllo da we'xhenllo Dios. ³² Na' bi llaya'l gonllo biteze da wxhexj be'nne gone' da xhinnj la'kze be'nn nak be'nn Israel, o la'kze be'nn bi nak be'nn Israel o cha' lli'o lldop ll-llayllo llonlira'll-llo Diosen'. ³³ Kan' llona' nada', llayirja' ka' llona' nench noteze be'nne soe' nbaraz. Bi llayirja' da gakerén kwina', llona' da gakerén be'nne nench na' yerá ake'.

11 ¹ Na' lla'tyoera' re' gonre kan' llona' nada', le nada' llona' kan' ben Cristo na'.

Dan' llaya'l gon no'r ka' gan' lldop ll-llayllo lloe'raollo Dios

² Na' nna' nia' re', llonre wen lljadinra'llre nada', na' llonre ka' dan' bzejnie'ra' re' na'. ³ Na' lle'nra' chejnie're da ni, Criston' nake' be'nn lliarao rao be'nn byio ak. Na' be'nn byio ka' nak ake' be'nn lliarao rao no'r ka'. Na' Dios na' nake' be'nn lliarao rao Criston'. ⁴ Noteze be'nn byio, cha' nzoateze xhla'pe' kat llalwille' Dios gan' lldop ll-llayre llakre txhen, o kat bi da llyixjwe're' da ne Dios, bi lloe'xhene' Criston' chet ka', le Cristo na' nake' be'nn nell ka' le'e. ⁵ Na' cha' to no're llalwille' Dios o cha' llyixjwe're' da ne Diosen', na' bi nkwa'ch yichje', bi llape' xhyiwe'n bara'nne, le be'nn byio na'n nak be'nn nell ka' le'e. Na' no'ren' llon ka',

rebze llone' ka be'nn ka' nchib yichj. ⁶ Na' cha' bi lle'ne no'ren' wkwa'ch yichje'n kan' nia' na', wenre wchibe' doxhen yich yichje'n. Na' cha' llakre' zdo' wchibe'n, wenre wkwa'che'n kan' llon yezikre no'r ka'. ⁷ Na' be'nn byio ka', bi llaya'l wkwa'ch yichj ake'n, le leake'n llroe' akre' katek za'k Diosen'. Zan no'r ka', llroe' akre' katk za'k xhyio ake'n. ⁸ Le kere llit lcho' no'r na'n ben Diosen' be'nn byion', llit lcho' be'nn byio nell na', len na' bene' no'r na'. ⁹ Le Diosen' bi bene' be'nn byion' gakrene' no'r na', no'r na'len' bene' gakrene' be'nn byio na'. ¹⁰ Ke len na' llaya'l wkwa'ch yichj no'r ka' nench nroe'n, be'nn byio ka'n nakll lliarao ka leake', ka'n gon ake' ni ke angl ka'. ¹¹ Zan naksllo txhen Xanllo Jesucriston', ka no're, na' be'nn byio; na' bi llaya'l nne no'ren' bi yalljre' be'nn byio, na' be'nn byion' bi nne'e bi yalljre' no'ren'. ¹² Le llit lcho' be'nn byio na'n brej Diosen' bene' no'r na', leska' yeololte be'nn byio zo no're bxhan leake', na' yeololtekze bi da de naksen da ben Dios. ¹³ Lennechk re', ¿naken lixhej to no're llalwille' Diosen', na' bi nkwa'ch yichje'? ¹⁴ Na' lekze naken to zdo' kat to be'nn byio bi wchib yichje'n, nllie'n tonn ka llia ke no're. ¹⁵ Zan naken to bara'nn xhen na' ke no'ren' we'e latj wllia yichje'n tonn, le Dios na'n none' yich yichje'n to da wkwa'ch yichje' na'. ¹⁶ Na' ka nak yeololte di'll ka' ba be'rento' re', cha' nolre lle'nere gakyollrén lwelljre, neto' postl, na' gallre ga lldop ll-llay be'nn llonlira'll Dios, bi llonto' billre da yobre.

**Kat lla'o ake' bi lljadinra'll ake' Criston' kan'
bene' bdaorene' postl ke'e ka' xche'**

¹⁷ Na' de ye to da nnia' re', le bi llonre wen katen' lldop ll-llayre llonxhenre Criston', na' bi llakrenen re', le bi llonre wen. ¹⁸ To da bi llonre wen, ne ake' katen' lldopre lloe'raore Criston', bi llonre txhen lwelljre, na' llakra' nakjen li kan' ne ake' na'. ¹⁹ Na' ka'jen' llaya'lkze gak dan' bi llonrenre txhen lwelljre na', le len na' wroe'n noxhan' nxenra'll Criston' do yichj do ra'lle', na' non' bi nxenra'll Le'e. ²⁰ Na' kat lldop llallayre, kere nnello llaore txhen na', nench lljasa'ra'llre yel got ke Xanllo Jesucriston'. ²¹ Na' kat lldopre gaore txhen na', totore llje'xre kon da lldo'lere, ni ke bexhze lwelljre, na' balre nna donzre kat lladaoren', na' ye balre lle'j llaoxenre. ²² ¿Bi zo rillre na' gaore na'zen'? Katen' llonre ki, llkwasre chla're dan' nak ke Diosen', na' re' dan' llonre ka', llakya'che be'nn bibi de ke ake'. Len na' naken da xhinnj kwis kan' llonre na', na' bi gak nnia' wen na' llonre ka'.

**Jesúsen' broe're' kan' lljasa'ra'll ake' yel got ke'en
(Mt. 26:26-29 ; Mr. 14:22-25 ; Lc. 22:14-20)**

²³ Xanllo Jesúsén' bzejnie're' nada', na' ba broe'ra' re'. Ka lle'n bde Judasen' Le'e rao na'a be'nn ka' bwie Le'en, Xanllo Jesúsén' be'xe' to yet xtir. ²⁴ Na'll be'e yel llioxken ke Diosen', bayoll na' na'll bxhoxhje'n,

na'll bne'e: "Lesi'n, Legaon. Da nin' nak kwerp kia' dan' ba bia'a ni keré. Kin' gonre lljadinra'llre nada'." ²⁵ Leska' bene' ka bayoll badao ake' xche'n, bxhie' to leo da'o xis uva, na' bne'e: "Dan' yoll lo leo da'o ni, naken to da llroe'n sorao to da kob dan' bcheb Diosen' gakrene' be'nnach. Na' larj xchena'n nench gaken da li. Na' batteze kat ye'jre ka dan' llonna' lle'jre ni, lelljadinra'll kan' bena' bzane kwina' got ake' nada'." ²⁶ Ke len na' yo'y ras kat llaore yet xtir na', na' lle'jre xis uvan', lljasara'llre kan' bzane kwina' Xanllon' gote', llinte lla yede' da yobre.

**Akren' llaya'l gonllo katen' ye'jllo xis uvan', na' gaollo
yet xtiren' lljadinra'll-llo kan' gok got Xanllon'**

²⁷ Kan' naken cha' llaollo yet xtiren', na' lle'jllo nis uvan' nench lljasa'ra'll-llo yel got ke Xanllon'. Zan cha' bi llaplllo bara'nn kan' zejen na', katen' lle'j llaollon na', naken xhia kello, le llonllo ka to da bibi za'k kwerp ke'en, na' xchene' na'. ²⁸ Ke len na' llaya'l gonya'nnllo xhbab cha' nak ra'llda'ollon' yall rao Diosen' ka za gaollo yet xtir na', na' ka za ye'jllo xis uva na'. ²⁹ Le cha' ye'j gaollo, na' bi llonllo xhbab bi zejen dan' bzane kwerp ke Xanllo gote' ni kello, kwinzllo llxoa do'l ko'll-llo, cha' ka' llonllo. ³⁰ Ni ke dan' bi llapre bara'nn dan' ben Criston', zanre bi zore wen llakre no yillwe', na' ye balre ba wasa'te. ³¹ Na' cha' llwiaya'nnllo akre nak yichjra'llda'ollo, bibi do'l llxoa ko'll-llo chenake. ³² Na' ka nak ba nxoa do'l ko'll-llo dan' bi llwiallo lo yichjra'llda'ollon' cha' naken yall katen' lle'j llaollo na', ke len na' Xanllon' llsa'kzie' lli'o nench na' bi wsa'kzie' lli'o ke chnare kan' gak ke be'nn ka' bi llonlira'll Le'e.

³³ Ke len na' be'nn bi'che, kat lldop ll-llyayre nench ye'j gaore txhen, lekwehx lwelljre, na' ye'j gaore txhen. ³⁴ Cha' balre donre, llaya'l gaore lo yo' ga zore nench ke yedop yellayre, na' wxoa xhia do'l ko'llre, na' wsa'kzi' Diosen' re'. Na' da ka' yela' koa' xhnneze kat yeda' gan' zore na'.

Yel wak dan' llonn Spíritu ke Diosen' llon totollo

12 ¹ Be'nn bi'che, nna' lle'nra' nnézere ke dan' llon Spíritu ke Diosen' llakrenen toto lli'o nxenra'll Jesucriston' nench llak llonllo xchine'n.

² Nnézkzere kan' bi nna gonlira'llre Criston', bi nnézere bi da ka' benre, na' bye'jle're ke lwa'a ka' da ka' bi llak nne, bxhoben re' nez yobre. ³ Na'llen' lle'nra' chejnie're da ni nna'. Noteze be'nn nne: "Wa llwiera' Jesúsén'", bibi Spíritu ke Diosen' zorén be'nnen'; zan be'nn nne: "Jesúsén' nake' Xanllo", le'en yo'kze Spíritu ke Diosen' lo ra'llda'we' llakrenen le'e.

⁴ Toze Spíritu ke Diosen' zo, zan nlla'a nlla'a nak dan' llonnen totollo nench na' gak gonllo xchine'n. ⁵ Nlla'a nlla'a ka llon totollo xchin

Diosen' la'kze toze Xanllo Jesucristo na'n nxenra'll-llo. ⁶ Na' la'kze nlla'a nlla'a da llon totollo, toze Diosen' llone' nench totollo za'ke llonllo xchine'n. ⁷ Nakbie'kze zorén Spíritu ke Diosen' lli'o, le totollo llak llonllo da llakrén yeolol-llo. ⁸ Le Spíritu ke Dios na', llonen nench bal-llo llzejnie'llo be'nne yel si'n ke'e na', na' lekze Spíritu na'n llonen ye bal-llo nnézello bi da nnézello, na' llzejnie'llon be'nne. ⁹ Na' toze Spíritu ke'e na'kzen' llonen nench na' bal-llo llonlira'll-llo Diosen' kwis, na'll llak biteze da llnábelloe'. Na' dan' llakrén Spíritun' lli'o, bal-llo llak llonllo nench llayak no be'nn llak yillwe'. ¹⁰ Na' Lekze Spíritu na'n llonen llak llon bal-llo yel wak, na' ye bal-llo llak llyixjwe'llo bi da ba bne Diosen' lli'o. Na' kone Spíritu ke Dios na'kzen' llonen llakbe'llo bi da llasné be'nne, cha' za'n ke Dios o cha' za'n ke daxi'o, na' ye bal-llo, llonen nench lloe'llo wde wdere di'll da bi nsedllo, na' ye bal-llo llak llanello akre zej di'll ka' da ka' bi nsedllo. ¹¹ Zan toze Spíritu ke Dios na'kzen' llakrenen yeolol-llo nench llonllo dan' lle'nen gon totollo.

Yeolol lli'o nxenra'll Criston' nakllo ka toze be'nne

¹² Kwerp kellon' naken zan kwen, na' ngo'den naken toze. Na' ka'kze lli'o nxenra'll Criston', nakllo ka toze be'nne. ¹³ Na' ka'kzen' bal-llo nakllo be'nn Israel, na' ye bal-llo bi nakllo be'nn Israel. Bal-llo nakllo be'nn zo xan, na' ye bal-llo bi zo xanllo. Zan yeololkzllon' blloa nis nench na' broe'n toze Spíritu ke Diosen' zorenen lli'o.

¹⁴ Ka'kzen' kwerp kellon' nsa'n zan kwen, na' nlla'a to kwen wejen'. ¹⁵ Chenak llak nne nia'llon', na' nnen: “Bi naka' kwerpen' toze, le bi naka' ne'e”, na' la'kze cha' nnen ka', naksen kwerpen' toze. ¹⁶ Na' chenak llak nne nayllo, na' nen: “Bi naka' kwerpen' toze, le bi naka' yejrawe'”, na' la'kze cha' nnen ka', tozen naksen kwerpen'. ¹⁷ Cha' doxhen kwerp kellon' naken yejraollo, ¿akxha gak yénello? Na' cha' doxhen kwerpen' naken nayllo, ¿akxha gak cho' xhi'nlllo chenake? ¹⁸ Zan Diosen' ba bzoe' da ka' nsa'a kwerp kellon' kon ga yalljen kan' byazra'lle'. ¹⁹ Bi nya' kwerp kellon' chenak nsa'n toz ke dan' nsa'n. ²⁰ Na' la'kze nsa'n zan kwen na', na' wde wdere llon aken llin, na' toze nak aksen kwerpen'.

²¹ Ke len na' yejraollon' bi gak yen na'llon': “Bi yalljra' rwe'.” Ni yichjllon' bi gak yen nia'llon': “Bi yalljra' rwe'.” ²² Na' la'kze cha' bal kwen kwerp kellon', llákello bi nakteken da war, zan yalljkzen. ²³ Na' la'kze kwe' kwe' kwerp kellon', llákello bi za'kten, zan lli' yichjllon', ke len na' llak xhara'nlllo. Na' zo ga bi lle'nello re'e be'nne, na' llkwa'chllon ren xhallo na'. ²⁴ Na' da nsa'a kwerp kellon' da nak nbaraz, bi yalljen wkwa'chllon. Na' Dios na' llone' lli' yichjllon gan' zo da ka' bi nak nbaraz. ²⁵ Na' none' kwerp kellon' toze nench kwe' kwe' llapchi'i lwellje, na' llon aken llin txhen. ²⁶ Na' cha' ga zo llak, doxhen kwerp kellon' bi zo wen. Na' cha' zo ra't ga zo nbaraz, doxhenllo llawé.

²⁷ Na' lli'o nxenra'll-llo Criston', yeolol-llo ngo'dllo ka to kwerp naklloe' txhen, na' twej twejllo nakllo ka to kwen wej dan' nsa'a kwerpen', na'llen' llak llonllo wde wdere da ba ngo' Diosen' rao na'llo gonllo. ²⁸ Na' ka nak lli'o lldop ll-llayllo llonlira'll-llo Criston', da nell brej Diosen' bal be'nn nak postl, na' da wlope breje' bal be'nne nench chixjwe' akre' dan' llne Diosen' leake'. Na' da wyonne breje' ye bal be'nne llroe' llsede xti'lle'n. Na' leska' breje' be'nn llon ak yel wak, na'll breje' be'nn llayón be'nn we'e, na'll breje' be'nn llakrén be'nne kat bi da yallj akre', na'll breje' be'nn llnebia' lli'o lldop ll-llayllo llonlira'll-llo Criston', na'll breje' be'nn lloe' wde wdere di'll da bi nsed ake'. ²⁹ Na' ke len na' kere yeolol-llon' nakllo postl. Na' kere yo'yllon' llak llyixjwe'llo bi da ne Dios. Na' kere yo'yllon' llak llroe' llsédello be'nne xti'lle'n, na' kere yo'yllon' gak gonllo yel wak. ³⁰ Na' kere yo'yllon' gak yeyonllo yeyak be'nn we'e. Na' kere yo'yllon' llak lloe'llo wde wdere di'll da bi nsedllo. Na' kere yo'yllon' llak llzejnie'llo akre zej di'll ka'. ³¹ Lewe'la'll nench gakerén Spíritu ke Diosen' re', nench gak gonre da ka' nak da za'kllle. Na' nada' wroe'ra' re' ye to da za'kllle da llaya'l so kwezrenllo.

Llaya'l llie' lwelljllo

13 ¹ Na' cha' llakllo di'll da llak be'nnach, na' llak nnello wde wdere di'll da de yebá, na' cha' bi nllie' lwelljllo, bibi nxhoe'n kello chet ka'. Na' nakllo ka to ya wakwell, kon llonen llakia kat llkwelle'n, na' llonllo ka to platiy da zill. ² Na' la'kze cha' ba gokrén Spíritu ke Diosen' lli'o nench llyixjwe'llo bi da ne'e lli'o, na' la'kze cha' nnézello yeolol da nono nna nneze, na' llejnie'llo yeolol da nak da za'ke, na' la'kze cha' nxenra'll-llo Diosen' llone' biteze da nnábelloe', na' cha' bi nllie' lwelljllo, bibi nxhoe' da ka' llonllon' chet ka', la'kze llonllo yeolol ka nak da ki. ³ Na' la'kze we'llo be'nn ya'ch ake yeolol bi da de kello, na' la'kze we'llo latj wzey be'nn ka' llwie lli'on, bitbi nxhoe' da ka' llonllon' cha' bi nllie' lwelljllo.

⁴ Cha' nllie' be'nn lwelljllo, lle'nen gaxhenra'll-llo bi da llone be'nn lli'o, na' gonllo wen ke ake', bi gákello zi' cha' llak wen ke ake', na' bi gakklo be'nn llalj, na' bi gakklo be'nn ya'ra'lle. ⁵ Na' cha' nllie' akelloe', bi gon akelloe' ka nen kello, bi gonllo nench chraoze lli'o yega'nnllo wen, bi gakkla'llo be'nne, bi kwek yichjllo bi da llon akre' lli'o. ⁶ Na' cha' nllie'llo be'nn lwelljllon', bi yewello cha' bi da xhinnj llone', zan cha' llone' da zej lixheje, na'llen' yewello. ⁷ Na' cha' nllie'llo be'nn lwelljllon', llaora'll-llo bi da llone be'nnen' lli'o, na' llejle'llo cha' bi da lle ake' lli'o, na' sollo rez gon ake' wen yo'y ras, na' llapra'll-llo cha' bi da llon akre' lli'o.

⁸ Kbat te ke dan' llie' lwelljllon', zan wllin lla kate nollno chixjwe' da ka' ne Diosen', na' wllin lla kate bill we'e be'nne biteze di'lle da bi nsed ake', na' wllin lla kat bill yallj bi da chejnie'llo. ⁹ Le ka nak nna' ra'tzen

na' nombia'llo, na' ye ra'ten' na' llayixjwe'llo. ¹⁰ Na' katen' yed kwine' na', kana' da ra'ten' nombia'llo na', bill yálljellon.

¹¹ Ka gokllo bida'o be'llo di'll ka da lloe' noteze bida'o, benllo xhbab ka da llon noteze bida'o, na' byejniel'lo ka llejniel' bida'o. Na' nna' ba bli'ollo, ba bsanra'll-lon' bill llonllo kan' benllo kan' nakllo bida'o.

¹² Na' nna' bi nna re'llo kwasro dan' nak ke Diosen'. Nakllo ka to be'nne llwia to lo yejwan da bi llroe'tek kwasro. Zan wllin lla kat re'llo kwasro, kana' nnézello doxhen da de, kana'n gombia'llo kwasro kan' nombia' Diosen' lli'o. ¹³ Na' da ki chonnen nak aken da bi te ke: gonlira'll-lloe', na' gonllo rez gonlle' wen kello, na' llie'llo Diosen' ren lwellj be'nnachllo, Na' da llonllen bien gonllo rao da ki chonne, llie'llo Diosen' na' lwellj be'nnachllo.

Be'nn ka' lloe'rén Diosen' di'll no di'll yobre da bi nsed ake'

14 ¹ Llaya'l we'la'llre llie're Diosen' na' ren be'nn lwelljre, na' leska' llaya'l so lo ra'llda'oren' gakrén Spíritu ke Diosen' re', na' gonre kon bi da lle'nen gonre, na' chixjwe're bi dan' ne Dios. Len na' llaya'lya'nn sera'llre gonre. ² Ka nak be'nn lloe' di'll da bi nsede', bi lloe'rene' no be'nnach di'lle, le nono llejniel' len, Dios na'n lloe'rene' di'lle. Le naken di'll da lloe' Spíritun' le'e nench lloe'rene' Diosen' di'll, na' nono llejniel' len. ³ Zan be'nn llyixjwe're bi dan' ne Diosen', be'nn na'n llakrene' nench sechich ake' wxenra'll ake' Diosen', na' so ake' nbarazlle, na' yexhenra'll ake' cha' bi da llak ke ake'. ⁴ Na' kat lloe'llo wde wdere di'll da bi nsedllo, lo yichjra'llda'ollo na'zen' llakrenen. Zan cha' llyixjwe'llo bi da nne Diosen', lli'o lldop ll-layllo llonlira'll-llo Criston' llakrenen. ⁵ Yewera' cha' yeololre gak we'renre Diosen' biteze di'll da bi nsedre, zan wawellra' cha' yeololre gak chixjwe're bi da ye Diosen' re'. Len na' za'klk kerke da we'renllloe' wde wdere di'll chak ndop llayllo lloe'raollo Diosen'. Le cha' nono zo, no wazejniel' be'nn ka' akre zejen ka nak di'll dan' llonn Spíritun' nnello, bi gakrenen be'nn lwelljllo sechich ake' wxenra'll ake' Le'e. ⁶ Be'nn bi'che, nnezra' bi gakrenen re' cha' we'rena' Diosen' wde wdere di'll da bi llejniel're kat yeda' yedra'nna' re'. Zan cha' wzejnie'ra' re' bi dan' ba bzejnie' Diosen' nada', wakrenen re'. Na' leska' wakrenen re' cha' wzejnie'ra' re' billre da nnezra' ke Diosen', na' billre da ne Diosen' nada' nench chixjwe'ra' re', na' cha' wroe' wsedra' re', akre zeje xti'll Diosen'.

⁷ Leska' naken ke da ka' zill, da bi de yel nban ke, ka nak dan' nzi'i blej, na' ka nak dan' nzi'i guitarr, cha' bi llbellen, na' bi zillen kan' llaya'l gonen na', çakre gak nnézello dan' llol ka nak bblejen' na' guitarren'? ⁸ Ka to ke rao wdile, cha' bi wkwelle' trompeten' kwasro, bi chejniel' be'nn waka'a ya ka', cha' rao wdilen' llaya'l lljake'. ⁹ Ka'kzen' naken ke lli'o, cha' we'renlllo be'nne di'll da bi chejniel' be'nne, bi gakrenen leake', na' gonen ka be'nn lloe'rén di'll kwinze'. ¹⁰ Be'nn

zjalla'a doxhen yellrio, wde wdere di'll da gorjré'n ake'. Na' ni ton bi gak nnello bi chejnie' be'nne len. ¹¹ Na' cha' lli'o bi llejnie'llo di'll da we'rén be'nn lli'o, nakllo ka be'nn zi't ke le'e, na' le'en nake' ka be'nn zi't kello. ¹² Na' dan' zera'llre gakerén Spíritu ke Diosen' re' nench gak gonre bi da lle'nre' gonre, ka'kzen' llaya'l sera'llre gonne' re' da gakerén lwelljre nench na' sechichre wxenra'llre Diosen'.

¹³ Na' cha' Spíritu ke Diosen' gonen we'llo wde wdere di'll da bi nak xti'll-llo, llaya'l nnablllo gakrenen lli'o wazejnie'llo be'nne bi zeje di'llen' lloe'llo. ¹⁴ Le chet ka' lloe'rena' Diosen' di'll da bi nseda', spíritu kia'n llalwillen Diosen', la'kze bi llejnie'ra' bin' nia'. ¹⁵ ¿Akre llaya'l gona' cha'? Llaya'l we'rena' Diosen' biteze di'll da llonn Spíritu ke'en nada', la'kze cha' bi llejnie'ra'n, leska' llaya'l we'rene' di'll da llejnie'ra'. Llaya'l gola' da we'rawa' Diosen' da llonn Spíritu ke'en nada', la'kze cha' bi llejnie'ra'n, leska' llaya'l gola' da llejnie'ra'. ¹⁶ Le cha' lloe'renre Diosen' di'lle, na' lloe're yel llioxken ke'e kone di'll dan' bi llejnie' be'nne, leake'n bi gak we'xhen ake' Diosen' txhen ren re', le bi llejnie' akre' bi di'llen' lloe're. ¹⁷ La'kze cha' lloe're yel llioxken ke Diosen' kwasro, bitbi gakrenen be'nne cha' bi chejnie're' xti'llren'. ¹⁸ Nada' lloa'a yel llioxken ke Diosen', lloe'renle' billre di'll da bi nak xti'lla' kerke yeolol re'. ¹⁹ Zan kat ndop llay be'nn ka' llonlira'll Criston', wenre wa'a ga'lyze di'll da chejnie' be'nne nench wzejnie' akre', kerke wa'a chi mir di'll da bi chejnie' akre'.

²⁰ Be'nn bi'che, bi llaya'l cho're xhbab ke bida'o bi nna chejnie', lecho' xhbab ke be'nn ba llejnie'. Na' rao da xhinnj ka', llaya'l gake ka bida'o bi nna gon da xhinnj la'kze ba nakre be'nn gore. ²¹ Xti'll Dios dan' nyojen nen: “Nada' Dios we'rena' be'nn ki di'll da bi chejnie' akre', di'll ke be'nn zi'te, na' ni ka' bi wzenay akse' kia'.” Ka'n ne Xanllo Diosen'. ²² Ke len na' llonn Diosen' wde wdere di'll da lloe'llo nench be'nn ka' bi nna gonlira'll ake' Le'e gakbe'e akre' zerenkze Diosen' lli'o. Na' lli'o nxenra'll-lloe', Spíritu ke'en llonen nench be'nn ka' ba breje', llayixjwe' akre' lli'o bi da ne Diosen'. ²³ Na' kat ndopllo gan' llalwill-llo Diosen', na' yeolol-llo nnello wde wdere di'll da bi nak xti'll-llo, na' ra' bal be'nne bi chejnie' ka di'llen' lloe'llon', o cha' be'nn bi llonlira'll Le'e, leake'n nne ake' llaktontjellon'. ²⁴ Na' cha' be'nn ka' bi nxenra'll Diosen', o cha' be'nn ka' bi llejnie' kan' llonllon', ra' ake' kate yeolol-llo llzejnie' lwelljllo bi da ba bne Diosen' lli'o, na'll yeyakbe'e akre' de do'l ke ake' kat yen akre' xti'll yeolol-llo, na' kana' lljadinra'll ake' bi da xhinnjen' non ake'n. ²⁵ Na' yeyakbe'e akre' Dios na', nnezre' dan' yo' lo yichjra'llda'o ake'n, na'll wzoa xhib ake' we'rao ake' Diosen', na'll nne ake': “Da likzen' zo Diosen' radj be'nn ki.”

Llaya'l we'raollo Diosen' kwasro na' bi gonllo kon ganze

²⁶ Be'nn bi'che, katen' lldopre lloe'xhenre Diosen' kin' gonre: Balre de da golre we'xhenre Diosen', na' balre de da wroe' wsede lwelljre, na' balre de da ba goll Spíritu ke Diosen' re', na' balre de wde wdere di'll da we're da bi nsedre, na' ye balre chixjwe're, akre zejen di'll wde wderen' ba bne be'nn lwelljre ka'. Naksen wen gonre yeolol da ki kon cha' gakrenen lwelljre sere choch wxenra'llre Criston'. ²⁷ Na' cha' nolre we'e di'll dan' bi nsedre, do chopzre o chonnzre wak we'ren, na' twej twejre soraore, na' yeyoll na' lloj be'nne yezejnie're' akre zeje di'llen' be're na'. ²⁸ Na' cha' nono llra' no yezejnie' di'llen' be're na', bi llaya'l we're di'llen' zillje gan' ndop llayre na', kon lo ra'llda'ozre lewe'rén Diosen' di'lle. ²⁹ Na' cha' nolre de chixjwe're bi da ne Diosen', leska' do chopzre o chonnzre lloj chixjwe'ren chak ndop llayre na', na' wzenay yezikre be'nne dan' nneren' cha' ltilen xti'll Dios dan' nyoj na'. ³⁰ Na' cha' tore ze lloe' di'llen', na' Diosen' wzejnie're' ye tore da chixjwe're', na' be'nnen' ze llaral llyixjwe're'n, le wsante' we'e latj nench na' gak chixjwe' be'nnen' ye to. ³¹ Yeololtere wak chixjwe're dan' ne Diosen' re', na' we're latj nne twej twejre nench chejnie' yeololre, na' gakrenen re'. ³² Na' re' llyixjwe' bi dan' ne Diosen', llaya'l chixjwe'ren kat llákere naken wen chixjwe'ren. ³³ Le Diosen' bi nake' be'nn llonchixre' lli'o, ke len na' lle'nre' nbaraz wsa're dan' llonre kat lldop ll-llayre lloe'xhenre' na'.

Na' katen' lldop ll-llayre lloe'xhenre Criston', ³⁴ bi llaya'l we'e no'r ka' di'll lo yoda'on, le bi de latj gon ake' ka', llaya'l wzenay ake', le ka'n nllia ley ke Diosen' bia'a gon ake'. ³⁵ Na' cha' bi da lle'ne no'r ka' nnez akre', na' nnab akre' xhyio ake'n kat yellín ake' rill ake', le naken to zdo' cha' to no're we'e di'll gan' lldop ll-llayre lloe'xhenre Diosen'.

³⁶ Lewayón ke xhbab, kere re'n gokre be'nn nell byeje're xti'll Criston', na' kere re'zen' ba bxhi'i xti'lle'n. ³⁷ Cha' nolre llákere llak llyixjwe're dan' ne Diosen', na' cha' llákere llakrén Spíritu ke Diosen' re' bi da llonre, ke len na' llaya'l gakbe're da ki llzoja' re' naken da nllia Xanllon' bia'a gonllo. ³⁸ Na' cha' be'nn bi llejle' ke da ki llroe'ra' re', bi llaya'l cheje're cha' bi da ne'e.

³⁹ Ke len na' be'nn bi'che, lekwek yichjre gakrén Spíritu ke Diosen' re' nench chixjwe're bi da nne'e, na' bi wllonre cha' we'e be'nne wde wdere di'll da we'e Spíritu ke Diosen' leake'. ⁴⁰ Na' kwasro leko' nez dan' llonre kat lldopren'.

Criston' babane' radj be'nn wat

15 ¹ Be'nn bi'che, lle'nra' lljasa'ra'llre Di'll Wen ke Criston' dan' ba be'rena' re'. Ba bzenayren, na' zere choch le ba byeje'ren na'. ² Na' ba nnézere wallinre gan' llia Diosen' cha' soteze sore wzenayre

Di'll Wen ke'en. Na' cha' bi naore llzenayre ke'e, bibi zejen nnere llejle're chet ka'.

³ Criston' bzejnie're' nada' da ki da nak da lliarao, na' ba bdixjwe'ra'n re'. Criston' gote' ni ke xto'l lli'o kan' nyoj xti'll Dios na'. ⁴ Na' bga'che', na' bayónn lla na', babane' radj be'nn wat ka', le ka'n nyoj xti'll Diosen'.

⁵ Na'll jaroe'rawe' Pedron', na' bayoll na' jaroe'rawe' yezikre postl ka'.

⁶ Bayoll na' na'll jaroe'rawe' ye ga'y gayoa (500) wde be'nne to chi'ze, be'nn nxenra'll Le'e. Be'nn zan nna nban nna', na' bal ake' ba got. ⁷ Na'll jaroe'rawe' Jacobon', bayoll na' jaroe'rawe' yeololte postl ka'.

⁸ Na' bayoll na' badroe'rawe' nada'. Naka' ka be'nn gorje ka bi nna llin lla garje'. ⁹ Le kana' bsa'kzia' be'nn ka' nxenra'll Criston'. Ke len na' bi za'kteka' ye ake' nada' postl. ¹⁰ Zan Dios na' nllie're' nada' breje' nada' naka' postl ke'e, na' ba bzenaya' ke'e, na' llonlla' xchine'n kerke be'nn lwellja' ka' yela'. Na' kere llona'n toza'n, Dios na'kzen' llakrén nada' llona'n. ¹¹ Na' bitbi gonen cha' xti'lla'n ba bzenayre o cha' xti'll be'nn yobren' ba bzenayre, le toze ka' llyixjwe'kzto' kan' nak ke Criston', na' ka'n nak dan' ba byejle'ren'.

Yebán be'nn wat ka'

¹² Yeololte neto' llyixjwe'to' Criston' babane' radj be'nn wat ka'. Na' ¿bixchen balre nere bi yebán be'nn wat ka'? ¹³ Le chet ka' naken kan' nere na', bi llasbán Diosen' be'nn wat ka', na' nnello bi babán Criston' chet ka'. ¹⁴ Na' cha' Criston' bi babane' radj be'nn wat ka', bibi za'k xti'lle'n dan' be'rento' re', na' bibi zejen dan' llonlira'llre' na', cha' ka' naken. ¹⁵ Ba be'rento' re' di'll wenra'll, bneto' Dios na' basbane' Criston' radj be'nn wat, cha' ka' naken di'll li dan' nere bi llasbane' be'nn ba got. ¹⁶ Le cha' bi llasbane' be'nn ba got, leska' bi basbane' Cristo na'. ¹⁷ Na' cha' naken li bi basbán Diosen' Criston', bibi de gon dan' nxenra'llre' na', na' nna nakre rallna'a da xhinnjen'. ¹⁸ Le chenak li bi babán Criston', ba blleyi' yeolol be'nn wat ka' bxenra'll Criston' chet ka'. ¹⁹ Na' cha' dan' llonllo rez yellinllo gan' llia Criston' kat yeza'llo yellrio ni, naken da wenra'llzen', nya'chraz naken ke lli'o rao yeolol be'nne chet ka'.

²⁰ Zan nna' nia' re', da likzen' basbán Diosen' Criston' radj be'nn wat ka', na'llen' Le'en goke' be'nn nell be'nn babán radj be'nn wat ka'. ²¹ Le bxhe yel goten' rao yellrio ni, dan' bzo to be'nn golle Adán bene' da xhinnj, na' lekze ka'kzen' gok, to be'nne re Cristo bene' nench llin lla yebanllo radj be'nn wat ka'. ²² Le kan' ben Adán na' da xhinnj na'n, bxhe yel goten', na'llen' llat yeolol be'nnach. Na'llen' ben Criston' ga't yel nban zejlikane ke yeolol be'nn wxenra'll Le'e. ²³ Na' kan' llaya'll totollo yebanllo radj be'nn waten' nench sorenllo Criston' kon kan' ba bne'e na'. Criston' blliarawe' babane' radj be'nn wat ka', na' kat yede' da yobre, lli'o llonlira'll Le'e, leska' yebanllo radj be'nn wat ka'. ²⁴ Na'

llin lla yeyoll yellrio ni. Kana' Criston' walane' yel llnebia' ke yeolol no llwie Diosen', na' yeke'e yel llnebia' ke yeololte daxi'o. Yeyoll na' yeyone' rallna'a Xe'e Diosen' yeolol da nlane' llnebie', na' yeolol non' llnebie'. ²⁵ Le dekz de nnebia' Criston' llinte lla gon Diosen' nni't xhnie' yeolol be'nn ka' llwie Le'en. ²⁶ Na' kat yeyoll wileyie' yeolol bi da bi llon Le'e txhen, na'll gone' yenit yerán yel goten'. ²⁷ Diosen' ba bene' nench yeolol da zjadé nni't aken xhnia' Criston'. Na' bi nnello ze Diosen' xhnia' Criston', le Dios na' bene' nench yeolol da de gaken rao na'a Criston'. ²⁸ Na' kat ba ben Diosen' yeolol da zjadé ba naken rao na'a Criston', kana'n wroe'n Criston' yoe' rao na'a Xe'e Diosen'. Le Le'en bene' nench gok yeolol da ka' rallne'e. Na' ka' wroe'rawe yeolol bi da de naken rallna'a Dios.

²⁹ ¿Akxha zejen ke be'nn ka' ll-lloa ake' nis roraz be'nn ba got? ¿Bixha zejen da llon ake' ka' chet ka' bi llin lla yebán be'nn wat ke ake' ka'?

³⁰ Na' neto', ¿bixchen llsanra'llze yel nban keto' yo'y lla chet ka'?

³¹ Be'nn bi'che, lloa'a di'll li, nia' yo'y lla llara'a rao na'a be'nn lle'ne got nada', na' leska' lloa'a di'll li, nia' llawera' kwis ba nxenra'llre Xanllo Jesucristo. ³² Na' wak nnello ka to bayi'x znian' bdilrena' gan' nzi'i Éfeso, le ba bda'ba'y be'nn ka' nada'. Na' bibi za'k dan' ba bllejra' yeolol da ka' dan' ben akre' nada' cha' ka' naken, bi yebán be'nn wat ka'. Na' cha' ka' naken bi yebán be'nn wat ka', wenre gonllo kan' ne be'nn ka', ne di'llen' ne ki: “Ye'j gaotegallo, le wxezen' gatllo.”

³³ Bi we're latj no siye'e re' kan' ne to di'll da de: “Be'nn darén txhen be'nn ka' llon da xhinnj, leska' sorao gone' kan' llon ake' na'.” ³⁴ Leyego' yichjra'llda'oren' to li, na' bill gonre da xhinnj, le balre bi nna chejniere da nak ke Dios. Llepa' re' ka', le lle'nra' gákere zdo' ka da xhinnjen' llonre na'.

Kan' gak be'nn ka' yebán radj be'nn wat ka'

³⁵ Balre llnnabjere: “¿Akren' gak yebán be'nn wat ka'? Na' ¿akre' gak kwerp ke ake'n kat yebán ake'n?” ³⁶ Ncholje yichjra'llda'oren' cha' llákere bi gak yebán ake' radj be'nn wat ka'. Nnézello to xhoa' da'o llazllo de yexhinnjen nench ra' yer da'on. ³⁷ Na' kat llazllo na', bi llazllo yer da'on, xhoa' na' llazllo, na'll llaxhinnjen llayaken yer da'o. Ka'kze llak biteze da llazllo, na' llra' akten. ³⁸ Llayoll llazllo na', Dios na' llone' llra' ke dan' llazllon', bi llra' yay yobre da bi llazllo. ³⁹ Na' kere toze ka nak kwerp ke lli'o be'nnach kone ke ba zo tap nia', na' kone ke ba llia xire, na' kone ba lla'a lo nis. ⁴⁰ Nlla'a kwerp da lla'a yellrio ni, na' nlla'a da ka' llia le' yebán'. Na' nlla'a yel nbaraz ke da ka' zo le' yebán', na' nlla'a yel nbaraz ke da zjazó yellrio ni. ⁴¹ Na' nlla'a ka llseni' willen', na' nlla'a ka llseni' be'on, na' lekze nlla'a ka llseni' toto berj ka'. ⁴² Ka'kze gak ke be'nn ka' yebán radj be'nn wat ka'. Kwerp ke ake' dan' bga'ch lo ba na'n ba bayollen, zan kwerp kob ke ake'n kere da te ken'. ⁴³ Kwerp

ke be'nn waten' naken kwerp da bibi nakteke da za'ke, le llayollen, na'llen' lljakwa'chllon lo ba. Zan kate yebán ake' radj be'nn wat ka', yeyak kwerp ke ake'n da bi te ke, na' da war. ⁴⁴ Katen' llga'ch ake'n nak ake' de be're ren llen, zan kate yebán ake' radj be'nn wat ka', ba nak kwerp ke ake'n nlla're, na' ban ake' ke chnare yebán'. Nnézello nna' nna naken de be're ren llen, na' lekze llaya'l nnézello llin lla kate yeyaken da kobe kan' ne Spíritu ke Diosen'.

⁴⁵ Xti'll Diosen' nyojen nen: “Adán be'nnen' gok be'nn nell bzo'e' wbane' kana'.” Na' nna' zo Cristo, na' za'krebe' ka Adán na', na' Cristo na'n llonn yel nban kello zejlikane. ⁴⁶ Na' nna' llre'llo kere bra' da nell dan' benn yel nban kellon', be'r llen na'n gok da nell. Na'llen' bra' dan' benn yel nban zejlikane kellon'. ⁴⁷ Diosen' bene' be'nn nell kone bichte yo, nench bzo'e' rao yellrio ni, zan Xanllo Cristo be'nnen' nake' ka be'nn wlllop, nake' be'nnen' za'a yebá. ⁴⁸ Na' lli'o be'nnach nak kwerp kellon' ka kwerp ke be'nn nell na', dan' ben Diosen' kone bichte yo, ke len na' nakllo ke yellrio ni. Na' lli'o llonlira'll Cristo na', llin lla kate yeyak kwerp kellon' da kobe kan' nak kwerp ke be'nnen' za'a yebá na'. ⁴⁹ Nna' nna zollo yellrio ni, nakllo ka be'nnen' ben Diosen' kone bichte yo na', zan kat llin lla lljazollo yebá na', gakklo ka Cristo be'nnen' za'a yebá na'. ⁵⁰ Be'nn bi'che, ni nnia' re' bi gak yellinllo gan' llia Diosen' kone be'r llen na', na' da llbeyi' bi gak son ke chnare yebán' ren Diosen'.

⁵¹ Lle'nra' nnia' re' to da nono bnneze kana', kere yeolol-llon' gat, zan yeolol-llon' yella'a kan' nakllo na'. ⁵² To seten' ka llchod llaxha' yejraollon', yella'a kan' gakklo katen' kwell trompet ke Diosen'. Na' yebán yeolol be'nn wat ka', na' yeyak kwerp ke ake'n da kobe da bill gat, na' leska' yella'a kwerp ke lli'o. ⁵³ Le kwerp kello dan' nbanrenllo yellrio ni, da te ke dan'. Naken da gat, na'llen' yeyaken da kobe da bill gat, na' bill go'llen. ⁵⁴ Kat ba bakob kwerp kellon' bill gaten, kana'n ba gok kan' nyoj xti'll Diosen' gan' nen: “Diosen' bkwase' yel goten', na' llonne' yel nban zejlikane kello. ⁵⁵ ¿Gann yel wak ko'on, yel got? ¿Gann yel llsa'kzi' ko'on, yel got?” ⁵⁶ Da xhinnjen' nsa'n yel llsa'kzi' ke yel goten'. Na' kat ba benllo da xhinnje, za'ke leyen' ll-liayi'llen lli'o.

⁵⁷ Llioxken Diosen' bse'le' Xanllo Jesucriston' bake'e dan' ba nlleyi' lli'on.

⁵⁸ Ke len na' be'nn bi'ch ak nllie'ra', llnneyoera' re', lesé war, na' leseteze, na' legonteze xchin Xanllon', le nnézkzello katen' llonllo xchin Xanllon', kere da tebrao ka'zen'.

**Be'nn ka' nxenra'll Criston' lla'a Corinto lltop
ake' mell gakrén ake' be'nn Jerusalén ka'**

16 ¹ Nna' nnia' re' kan' gonre kat wtopre mell dan' gakrenen be'nn ka' nxenra'll Diosen' Jerusalén na'. Legón kan' golla' be'nn ka' lldop ll-llyay llonlira'll Criston' toto yell ka' zjalli' gan' nbane

Galacia. ² Yo'y lla dmio to tore llaya'l kwejre ra't wej mell kon akre benre gan rao to xhman. Na' ko'cha'ore mellen' nench den katen' yedra'nna' re', na' bi dadorre wtopren katen' yeda' na'. ³ Na'll katen' yeda' gan' zore na', kana' wzoja' to yich da yeyo'x be'nn ka' lle'nere lljasán xhmellren' Jerusalén na'. ⁴ Na' cha' llonen bien cha'a, wakse cha'rén ake' Jerusalén na' chet ka'.

Pablon' llone' xhbab lljara'nne' be'nn ka' lla'a yell Corinton'

⁵ Na' yeda' gan' zore na', kat yeyoll tia' gan' nzi'i Macedonia na', le llaya'l lljawia' be'nn lwelljllo ka' lla'a na'. ⁶ Na' llakra' yega'nnrenjea' re' to chi'i da'o, o cha' yega'nnkza' doxhen katen' llonen zay na', na' kat yeza'a na', gakrenre nada' nench na' wasyolla' cha'a gan' llaya'l cha'a na'. ⁷ Bi lle'nra' to teza' gan' zoren', llbexha' yedsorena' re' to chi'i da'o cha' Xanllo Diosen' gonne' latj. ⁸ Na' Éfeso ni yega'nna' llinte llni dan' ne Pentecostés. ⁹ Le be'nn zan zjalla'a ni, be'nn lle'n akre' wzenay ake' ke Criston', na' leska' zjalla'a be'nn llwie xti'lle'n.

¹⁰ Na' cha' ra' Timoteon' gan' zore na', lewrebe' na' lewzenay ke'e nench na' soe' wen radjre na', le leska'n llone' xchin Xanllo Diosen', kan' llona' nada'. ¹¹ Ni tore bi gónere' ka be'nn bibi za'k dan' llroe' llsedre' na', lesorene' wen, na' gakrenre' kat yeze'e na', nench wayede' gan' zoa' ni kwasro kwis, le zoto' bexhtoe' ganni ren yezikre be'nn lwelljllo ki.

¹² Go'tyoera' Apolos na', yedrene' be'nn lwelljllo ka' yedra'nn ake' re', na' bi go'nre' yede' nna', wedje' kat we'n latj ke'e.

Ye to chop di'll lloe'rén Pablon' be'nn Corinto ka'

¹³ Lesó si'n ka llon be'nn bi lltas yere, na' leko' to li yichjra'llda'oren' wxenra'llre Criston'. Bi llebre, leseteze legón kan' lle'ne Dios na'. ¹⁴ Na' lellie' lwelljre biteze da llonre.

¹⁵ Re' be'nn bi'che, nnézere be'nn ka' zjalla'a rill Estéfanos na', gok ake' be'nn nell bxenra'll ake' Criston' gan' nbane gan' nzi'i Acaya, na' ba gokrén ake' kwis yezikre be'nn lwelljllo be'nn llonlira'll Xanllon'. ¹⁶ Ke len na' llneyoera' re' wzenayre ke ake', na' gonre kan' ne ake' na', na' lewzenay ke nollre be'nn llon xchin Dios, le llakrén ake' be'nn lwelljllo ka'. ¹⁷ Llawera' ba bara' Estéfanos ren Fortunato gan' zoa' ni, na' ren Acaico. Leake'n ba gokrén ake' nada' nench bill llakya'chra' dan' bi zore ganni. ¹⁸ Be'nn ki ba bayonxhenra'll ake' nada' kan' ba ben akse' ke re' kana', ke len na' llaya'l bi ganra'llre be'nn ka' llon kan' llon be'nn ki.

¹⁹ Be'nn ka' lldop ll-lay llonlira'll Criston' doxhen yell ka' gan' nbane' Asia na', llwap ake' re' lliox. Na' be'nnen' nzi'i Aquila, na' ren xho're'n nzi'i Priscila, na' be'nn ka' ll-lay rill ake'n lloe'xhen ake' Cristo na', leska' llwap ake' re' lliox. ²⁰ Na' yeolol be'nn lwelljllo ka' ganni llwap ake' re' lliox. Na' kat lldop ll-layre na', lewno'p na'a lwelljre.

²¹ Kwinkza' nada' Pablo llzoja' re' ra't weje le' yich ni, llwapa' re' lliox.

²² Na' cha' nna zjarén ye balre bi nllie're' Xanllo Jesucriston', Dios na' wlleyi'chgue' be'nn ka' ke chnare. Xanto', dachga.

²³ Xanllo Jesucriston' gakrenchgue' re'. ²⁴ Nllie'ra' yeololre le nakllo txhen llonlira'll-llo Xanllo Jesucriston'. Ka'n gakchga.